Proletari din toate țările, uniți-vă !

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XXII-Nr. 1038

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Vineri 17 aprilie 1970
4 pagini 25 bani

ÎN ACEST NUMĂR :

■ Centenarul nașterii lui V. I. Lenin

■ Asociațiile sportive școlare

■ „Revoluția matematicilor"

■ Repere pentru orientarea elevilor

SPIRITUL CREATOR AL LENINISMULUI

La 22 aprilie 1970, întreaga omenire muncitoare, progresistă și democratică sărbătorește centenarul nașterii lui V. I. Lenin, marele gînditor și revoluționar, conducătorul primului stat socialist din lume. Oferind istoriei, alături de Marx și Engels, un strălucit exemplu de gîndire cutezătoare, de slujire devotată a clasei muncitoare, a oamenilor muncii, de fermitate revoluționară și perspicacitate politică, Lenin a intrat în conștiința umanității ca o personalitate grandioasă. Spirit profund realist, „visătorul" de la Kremlin și-a închinat întreaga sa viață luptei pentru desființarea exploatării omului de către om, edificării socialismului și comunismului — țel spre care se îndreaptă în mod legic întreaga societate umană.

Înzestrat cu un larg orizont de cunoaștere și înțelegere a evoluției societății, a progresului și civilizației, receptiv la tot ce era nou și înaintat în știința și gîndirea socială, dezvoltînd marxismul potrivit cerințelor epocii sale, V. I. Lenin l-a îmbogățit cu concluzii de o inestimabilă valoare teoretică și practică. Învățătura economică a lui Marx a fost dusă de el mai departe prin analiza noilor trăsături ale capitalismului în stadiul său ultim — imperialismul. Lenin a elaborat o nouă teorie a revoluției socialiste, a relevat marea însemnătate a rolului clasei muncitoare și a partidului ei revoluționar, a condus Marea Revoluție Socialistă din Octombrie și făurirea primului stat socialist din lume, a elaborat planul edificării economiei și culturii socialiste, a trasat liniile directoare pentru trecerea în perspectivă la comunism. Cu o pătrunzătoare clarviziune, studiind realitățile social-politice, evoluția mișcării muncitorești, V. I. Lenin a preconizat căile menite să asigure răsturnarea vechii orînduiri, cucerirea puterii politice de către clasa muncitoare aliată cu țărănimea, cu celelalte păturI sociale exploatate, transformarea radicală a societății. Generalizînd din punct de vedere filozofic cele mai noi date ale științelor naturii și ale științelor sociale, Lenin a îmbogățit materialismul și dialectica. El a demonstrat magistral că teoria marxistă nu este o dogmă, un codex de teze imuabile, ci o concepție creatoare, dinamică, transformatoare despre natură și societate, concepție receptivă la tot ceea ce gîndirea și acțiunea umană aduc valoros pe planul cunoașterii științifice ; totodată el a relevat cu pregnanță că comunismul științific este o metodă de cercetare a fenomenelor sociale, un eficient instrument al partidului comunist în analiza condițiilor concrete ale luptei pentru transformarea revoluționară a societății, pentru construirea socialismului și comunismului.

În hotărîrea C.C. al P.C.R. privind aniversarea în România a centenarului nașterii lui V. I. Lenin se subliniază că *opera teoretică și întreaga sa activitate de militant comunist reprezintă o ilustrare vie a spiritului creator al teoriei revoluționare a proletariatului.* Într-adevăr, studiind ca dialectician revoluționar practica, Lenin nu a creat scheme abstracte după care să judece sau „să direcționeze" realitatea în care a trăit sau perspectiva ei, ci a descoperit cu ajutorul teoriei căi noi, apte să ducă la transformarea revoluționară a societății. Neconsiderînd marxismul ca o dogmă, el a „regîndit" chiar unele teze marxiste fundamentale. Așa, de pildă, bizuindu-se pe legea dezvoltării economice și politice inegale și în salturi a țărilor capitaliste, lege descoperită de el, Lenin a elaborat pe baze noi teoria revoluției socialiste. „Dezvoltarea capitalismului se desfășoară în mod extrem de inegal în diferite țări... De aici concluzia certă : socialismul nu poate învinge în mod simultan în *toate* țările. El va învinge la început într-o singură țară sau în cîteva țări" — scria el înainte de furtunosul an 1917. Astăzi nu este greu să ne imaginăm cît de sărăcită ar fi fost gîndirea social-politică și cum s-ar fi prezentat tabloul lumii actuale dacă Lenin, la timpul său, pregătind și conducînd cea mai importantă revoluție din istorie, s-ar fi mărginit la interpretarea așa-zis „fidelă" a tezelor lui Marx și Engels.

(Continuare în pag. a 2-a)

Constituind un cadru adecvat pentru dezvoltarea gîndirii creatoare și a spiritului inventiv, pentru familiarizarea cu munca productivă, practică, cercurile tehnice se înscriu pe primul loc al preferințelor școlarilor de toate vîrstele. Cîteva cifre sînt concludente : în școlile generale 25% — ceea ce reprezintă 9 000 — sînt cercuri tehnico-aplicative, iar în licee peste 35% dintre cercuri sînt de asemenea tehnice. Cercurile tehnice în care se construiesc aero și navomodele, rachete, cartinguri, atrag numeroși școlari.

În imagine, doi constructori de aeromodele din orașul Sf. Gheorghe.

Forța educativă a cercurilor tehnice

Experiența a dovedit că cercurile pe obiecte (ne referim acum numai la obiectele cu profil realist), ca și cercurile tehnico-aplicative stimulează precocitatea tehnică, gîndirea creatoare și spiritul inventiv al tineretului, răspund receptivității, interesului și atracției deosebite pe care școlarii noștri mici și mari le manifestă față de știință, de tehnică.

În ultimii ani am admirat, fie în cadrul unor expoziții, fie cu prilejul altor manifestări rodul muncii desfășurate în cercuri, concretizat printr-o gamă bogată și variată de obiecte și aparatură tehnică executată, în multe cazuri la un înalt nivel și grad de tehnicitate, reprezentînd realizări practice de utilitate socială cu aplicabilitate în producție, în viața de toate zilele. Sînt toate dovezi grăitoare, care demonstrează concludent, convingător cele ce spuneam mai sus

Tocmai pentru că știința și tehnica polarizează într-o mare măsură preocupările și interesul școlarilor și pentru că activitățile respective au o deosebită audiență în rîndul lor, se impune ca cercurile pe obiecte și tehnico-aplicative, să fie organizate după criterii științifice. Ele trebuie să răspundă nu numai unor cerințe pedagogice, dar și cerințelor impuse de dezvoltarea impetuoasă, rapidă a științei și tehnicii, de condițiile social economice ale patriei, să urmărească educarea tineretului în vederea integrării sale sociale și profesionale, a formării unei atitudini înaintate față de muncă. Sînt respectate în activitatea cercurilor tehnico-științifice ale elevilor criteriile și cerințele amintite ? Sînt toate cercurile tehnice cu adevărat tehnice ?

Să ne oprim asupra acestor aspecte. Trebuie subliniat de la început că situația existentă cu 2—3 ani în urmă, cînd în multe școli era o „inflație" de cercuri umaniste de toate soiurile, iar cercurile tehnice se numărau pe degete, s-a schimbat. Există acum un echilibru, balanța înclinînd chiar adesea spre cercurile tehnice.

S-a ivit însă, în unele locuri, altă situație : anume, goana după cantitate. Pe primul loc a trecut numărul. Fiecare școală, fiecare profesor și-a propus să creeze cît mai multe cercuri tehnice fără a exista în același timp, sau mai bine spus în primul rînd, grija de a se crea acestor cercuri condiții de desfășurare a activității. Au apărut astfel, în unele școli, puzderie de cercuri, cîte două-trei pentru același obiect, care s-au intitulat „tehnice". Aceasta a dus firește la o fărîmițare a activității, la imposibilitatea de a desfășura o muncă sistematică, de perspectivă, o activitate vie. A existat alteori tendința de a înlocui activitatea tehnică, munca practică, concretă, prin referate, prin activități pur verbale. Ședințele de cerc repetau de multe ori cunoștințele predate la lecții, sau experiențele de laborator. În alte cercuri, chiar dacă a existat oarecare activitate practică, ea s-a desfășurat meșteșugărește, pompierește.

Este lesne de înțeles că cercurile de genul acesta — de altfel din ce în ce mai rare — nu fac altceva decît să supraîncarce elevii cu o activitate formală, care nu numai că nu îi ajută să dobîndească deprinderi practice și nu le educă spiritul constructiv, creator, dar le și deformează, le alterează concepția despre ceea ce înseamnă cu adevărat activitatea tehnică, munca productivă vie, concretă.

Și încă un aspect : în unele școli din 20 de cercuri tehnice, să zicem, 10 sînt de foto. Arta și tehnica fotografică sînt preocupări interesante, atrag mulți elevi, avem nevoie sigur și de fotografi dar, cu toate acestea, nu putem pretinde desigur că avînd 10 cercuri foto am antrenat elevii spre o activitate tehnică, în adevăratul înțeles al cuvîntului.

Activitatea tehnico-științifică desfășurată în cadrul cercurilor tehnice trebuie să constituie un proces conștient, motivat, integrat sistematic în munca educativă, proces care să ducă nu numai la acumularea de cunoștințe și informații, ci mai ales la dobîndirea de orientări și îndemînări noi, la făurirea unui anumit profil al personalității elevului — creator, dinamic, capabil să facă față în viitor solicitărilor și exigențelor producției.

Cercurile tehnico-aplicative constituie cadrul cel mai propice pentru atragerea elevilor spre munca practică, productivă, pentru obișnuirea lor cu exercițiul fizic, pentru crearea de deprinderi tehnice utile.

Discutînd zilele trecute această problemă cu cîțiva îndrumători de cercuri, aceștia au subliniat în special ideea că cercul — dacă este bine organizat, poate nu numai a-

M. ROBEA

(Continuare în pag. 3-a)

Lecția, un centru de gravitație

Lecția trebuie înțeleasă ca act de transmitere către noua generație nu atît a ceea ce a acumulat omenirea, cum ne place să spunem și am spus-o de prea multe ori, ci a ceea ce îi este necesar ca să trăiască în societatea care evoluează, ceea ce îi este necesar ca să desfășoare o activitate pozitivă, să contribuie cu forțele sale la dezvoltarea societății, la mersul înainte al omenirii.

Transmiterea a ceea ce îi este necesar tinerei generații. Aceasta este tema de meditație pe care o propunem. Aceasta este și problema cheie a învățămîntului. Și la ea nu se poate răspunde o dată pentru totdeauna. Sînt indicii că avem, pe linia aceasta, datorii neplătite față de tînăra generație. Ar trebui să-i întrebăm pe tinerii pe care i-am crescut, după ce au plecat din școală, dacă au primit ceea ce le-a fost necesar. Ei pot să ne răspundă acum la întrebare mai bine decît oricine. Să-i întrebăm și pe cei care i-au primit în mijlocul lor, pe cei cu care muncesc acum laolaltă. Dialogul acesta este acut necesar muncii noastre.

La unele probleme care se leagă de temă s-a dat un răspuns clar și exact. Tinerei generații trebuie să-i dăm nu atît informație (deși fără de ea nu se poate concepe învățămîntul), cît formație. Trebuie să-i dăm un mod de gîndire, să-i formăm o mentalitate, să-i transmitem convingeri, instrumente pentru continua perfecționare ulterioară.

S-a răspuns, dar nu s-a trecut la acțiune cu destulă hotărîre. Dovada, faptul că sinteza nu este, în măsura în care ar trebui să fie, o modalitate de predare. Ideile încă nu domină net lecțiile. Instrumentele de analiză nu-s mînuite încă ușor, cu îndemînare, cu siguranță. Nu se folosește îndeajuns limbajul concis al schemelor, diagramelor, graficelor. Pe terenul acesta nu s-au croit încă drumuri largi, ci se umblă încă timid, pe potecuțe firave. Elevii nu-s învățați să cuprindă mult, dintr-o dată. Venim la lecții cu lanterna de buzunar, care luminează pe bucățele. Conținutul lecției nu-i întotdeauna în prealabil bine filtrat, decantat, pentru ca să rămînă numai ceea ce are putere de germinație. În el nu e înglobat întotdeauna noul care să justifice datarea lecției la termenul la care se predă.

Lecția, acest centru gravitațional a tot ceea ce înscriem în sfera învățămîntului, solicită la meditație profundă, neîntreruptă, pe cercetători, pe psihologi și pedagogi, pe cei care experimentează, pe cei care stabilesc programele sau alcătuiesc manualele, pe cei care predau, care îndrumează și controlează. Luînd toți în considerare că lecția nu-i un ritual, ci un act de creație.

E. M.

Laturi cardinale ale dirigenției

După cum era și de așteptat, inițierea unei dezbateri asupra aspectelor de fond ale activității profesorul diriginte [1]) a stîrnit un interes justificat în rîndul marei mase de educatori chemați să îndeplinească această dificilă și complexă muncă în școlile generale și în liceele de cultură generală. Prin modul în care a fost concepută și prin felul în care s-a desfășurat, dezbaterea organizată de „Gazeta învățămîntului" a oferit profesorilor diriginți în activitate un bun cadru de afirmare a unui mare număr de teze cu valabilitate în prezent recunoscută și ceea ce este mai important, de relevare a unor aspecte și probleme concrete care, din motive foarte diferite, nu și-au găsit încă soluționarea optimă în practica educativă Dezbaterea se dovedește utilă tocmai din acest punct de vedere.

Înainte de a trece la abordarea mai directă a unor probleme care se dovedesc a avea un caracter de generalitate, se impune să notăm cu toată claritatea un element ce se degajă pregnant din analiza atentă a intervențiilor făcute de participanții la discuție. Este vorba de sinceritatea vibrantă și de pasiunea cu care toți aceștia — și cei ale căror intervenții au văzut lumina tiparului, ca și cei, foarte numeroși, ale căror luări de poziții nu au putut fi inserate în paginile gazetei — s-au pronunțat în chip deschis pro sau contra unora sau altora din soluțiile date pînă acum diferitelor aspecte ale dirigenției, au făcut observații și au formulat propuneri menite să contribuie la perfecționarea activității profesorilor diriginți, la sporirea eficienței acesteia. În aceasta se reflectă, de fapt, ceea ce viața școlii noastre a demonstrat deja cu prisosință : cu toate oscilațiile și incertitudinile, cu toate rezervele și, pe alocuri, lamentările, înregistrate în legătură cu dirigenția, această activitate educativă a ridicat probleme, a pus la încercare devotamentul și vocația educatorilor și a generat eforturi ale căror dimensiuni impun respect tuturor celor ce se apropie cu obiectivitate și cu atenție de acest domeniu delicat al teoriei și practicii pedagogice.

Depășind cadrul acestor considerațiuni generale, analiza tuturor luărilor de poziție în cadrul dezbaterii amintite conduce la concluzia că, în fond, au fost puse în balanță și cîntărite cu rigurozitate toate elementele fundamentale ale dirigenției : caracterul, locul și funcțiile activității profesorului diriginte în ansamblul procesului instructiv-educativ, elementele definitorii, specificitatea și aria de cuprindere ale acestui tip de activitate educativă, statutul profesorului diriginte (atribuții și răspunderi, modalități de pregătire și de perfecționare), conținutul muncii dirigintelui, avantajele (și dezavantajele) elaborării unor programe ale muncii educative a dirigintelui, locul și rolul orei de dirigenție în ansamblul activității dirigintelui și al întregului proces instructiv-educativ.

Este evident pentru oricine că numai simpla enumerare a acestor laturi cardinale ale domeniului abordat ridică probleme de o mare dificultate și complexitate. Aceasta cu atît mai mult cu cît o bună perioadă de timp — după cum corect s-a observat — multe din încercările în materie au insistat îndeosebi asupra a ceea ce „nu trebuie să fie dirigenția", „nu trebuie să facă dirigintele" ș.a.m.d.

Ne propunem de aceea să formulăm numai cîteva puncte de vedere, schițînd și elementele esențiale ale suportului lor, cu privire la următoarele probleme : ce este și ce trebuie să fie dirigenția ; principalele direcții și obiective ale activității profesorului diriginte ; caracterul, conținutul, locul și rolul orei de dirigenție în sistemul muncii dirigintelui și în ansamblul procesului instructiv-educativ ; organizarea și planificarea

Lector univ. ȘTEFAN COSTEA
director general adjunct
în Ministerul Învățămîntului

(Continuare în pag. 3-a)

[1]) Vezi „Gazeta învățămîntului" numerele 1029, 1031, 1032, 1034, 1035, 1036.

Recent, au fost terminate lucrările de consolidare și protejare a zidurilor Palatului domnesc din incinta ansamblului „Radu Vodă", construit în secolul al XVI-lea.

CENTENARUL NAŞTERII LUI V. I. LENIN

PRINCIPII LENINISTE DESPRE ÎNVĂŢĂMÎNT ŞI EDUCAŢIE

Ideile marxist-leniniste privind cultura, educaţia şi învăţămîntul constituie fundamentul pedagogiei socialiste şi îşi găsesc concretizarea în organizarea învăţămîntului şi desfăşurarea educaţiei în ţările care construiesc socialismul. Ele reprezintă un sistem bine închegat şi armonios de gîndire pedagogică, făcînd parte constitutivă din concepţia ştiinţifică marxist-leninistă despre lume şi societate.

Principiul fundamental al sistemului pedagogic marxist-leninist este legătura dialectică dintre fenomenul cultural-educativ şi politică — politica fiind văzută ca expresia concentrată a economicului, a bazei.

Din acest principiu fundamental al legăturii dintre fenomenul cultural-educativ şi politică, decurg o serie de teze ce sînt în mod continuu confirmate în practica construirii societăţii socialiste. Se vădeşte astfel, în primul rînd, faptul că şcoala, învăţămîntul, reprezintă o parte componentă, integrantă a revoluţiei socialiste. Legătura organică între educaţie şi politică face ca după ce puterea politică a fost cucerită de proletariat şcoala să devină o armă de luptă împotriva vechii societăţi şi un instrument valoros, un factor de mare însemnătate în construirea noii societăţi socialiste şi comuniste. „Numai transformînd radical instruirea, organizarea şi educarea tineretului — arată Lenin — vom izbuti să obţinem ca rezultatul eforturilor tinerei generaţii să fie crearea unei societăţi care să nu semene cu cea veche, adică crearea societăţii comuniste".

Scopul educaţiei în societatea socialistă este organic legat de sarcinile dezvoltării sociale. El constă în a creşte constructori ai socialismului şi comunismului integral şi armonios dezvoltaţi, activi, bine pregătiţi, formaţi în spiritul concepţiei ştiinţifice despre lume şi societate, temeinic înarmaţi din punct de vedere ideologic-politic, înzestraţi cu înalte virtuţi morale.

Legătura strînsă, organică, dintre educaţie şi politică cere ca şcoala să fie legată de viaţă, de producţie, de munca practică pusă în slujba construirii noii societăţi. Instrucţia trebuie să fie o însemnată forţă activă de transformare a mediului înconjurător, a realităţii, de transformare a lumii. Îmbinarea învăţămîntului cu munca productivă realizează şi legătura între cultura generală şi profesională, între munca intelectuală şi cea fizică şi ea stă la baza societăţii viitorului. „Nu-ţi poţi închipui — afirmă Lenin — un ideal de societate viitoare fără îmbinarea învăţămîntului cu munca productivă a tinerei generaţii : nici învăţămîntul şi studiile fără muncă productivă, nici munca productivă fără învăţămînt şi studii făcute paralel n-ar putea fi ridicate la înălţimea cerută de nivelul actual al tehnicii şi al ştiinţelor".

Înfăptuirea societăţii socialiste — arată Lenin — nu este posibilă fără însuşirea temeinică a cunoştinţelor la nivelul dezvoltării ştiinţei şi tehnicii mondiale. De aceea, el vede în învăţătură o condiţie esenţială pentru construirea societăţii noi. Conţinutul învăţăturii trebuie să-l constituie tot ceea ce este esenţial şi necesar construcţiei socialismului din întreaga cultură a umanităţii. Referitor la felul cum asimilăm, cum învăţăm acest conţinut, Lenin pune pe prim plan dezvoltarea gîndirii independente, critice, pe baza activităţii proprii, contactul direct cu realitatea, înlăturarea memorizării mecanice, interpretarea şi prelucrarea ştiinţifică a datelor, astfel ca totalitatea cunoştinţelor şi principiilor ideologice să devină un instrument eficient de cunoaştere a realităţii şi de înfăptuire a societăţii socialiste. „În locul vechii buchiseli, al vechii toceli, al vechiului muştru trebuie să punem priceperea de a ne însuşi întreaga sumă a cunoştinţelor omeneşti şi să ne-o însuşim astfel încît comunismul să nu fie ceva învăţat pe de rost, ci să fie ceva gîndit de voi înşivă, să reprezinte concluziile care sînt inevitabile din punctul de vedere al educaţiei actuale" — spunea el.

Opera de formare a constructorilor socialismului şi comunismului nu este posibilă fără valoroasa muncă a cadrelor didactice. Lenin a apreciat în mod deosebit marele rol al învăţătorilor şi profesorilor în educarea tinerelor generaţii, în înfăptuirea societăţii socialiste şi înalta lor misiune de propagatori ai comunismului. El a acordat o atentă grijă atît perfecţionării lor ideologico-politice şi profesionale, cît şi necontenitei îmbunătăţiri a situaţiei lor materiale. Lenin a dat o deosebită atenţie ridicării prestigiului şi autorităţii cadrelor didactice. „La noi, — spunea el — învăţătorul trebuie ridicat la o înălţime la care nu s-a aflat, nu se află şi nu se poate afla în societatea burgheză".

Principiul fundamental al sistemului pedagogic marxist-leninist, legătura dintre fenomenul cultural-educativ şi politică — împreună cu tezele de bază ce decurg din strînsa înlănţuire logică a acestui sistem — au germinat bogat în patria noastră socialistă şi s-au concretizat în mod creator într-o amplă dezvoltare a educaţiei şi învăţămîntului la nivelul ştiinţei şi tehnicii mondiale. Într-adevăr, în ţara noastră forţa motrice a progresului necontenit al învăţămîntului o constituie cerinţele legate de dezvoltarea continuă a societăţii noastre socialiste. Rolul însemnat al şcolii în acest proces a fost evidenţiat în dese rînduri în documentele Partidului Comunist Român. Congresul al X-lea al partidului a arătat că în ţara noastră şcoala este principalul canal de difuzare a ştiinţei şi culturii, de îmbogăţire a minţii, de modelare a caracterelor şi formare cetăţenească a tinerelor generaţii, punîndu-i totodată sarcina de a da societăţii atît buni specialişti, cît şi cetăţeni înaintaţi, cu un orizont larg, plini de iniţiativă, cu o minte receptivă la tot ce e nou şi avansat, cu un înalt spirit de responsabilitate faţă de îndatoririle sociale. Directivele Congresului al X-lea al Partidului Comunist Român au trasat pentru o amplă perioadă de aci înainte liniile de continuă dezvoltare a învăţămîntului la nivelul construcţiei societăţii noastre socialiste şi al desfăşurării revoluţiei ştiinţifice şi tehnice mondiale.

ION ORGHIDAN

Noi manifestări omagiale

● La Casa Universitarilor din Bucureşti s-au desfăşurat, în zilele de 11—12 aprilie a.c., lucrările unei sesiuni ştiinţifice festive, organizată de Societatea de ştiinţe istorice cu prilejul aniversării centenarului naşterii lui Vladimir Ilici Lenin.

Cuvîntul de deschidere a fost rostit de prof. univ. Vasile Maciu, vicepreşedinte al societăţii. In cadrul sesiunii au fost prezentate numeroase comunicări tratînd probleme privitoare la activitatea filozofică şi istorică a făuritorului primului stat socialist din lume. Menţionăm, printre acestea, lucrările : **„Crearea P.C.R. — întruchipare a leninismului"**, de prof. univ. dr. Titus Georgescu şi dr. Florea Nedelcu ; **„Aplicarea învăţăturii marxist-leniniste privind rolul conducător al partidului în societatea socialistă, multilateral dezvoltată"**, de conf. univ. Aron Petric ; **„V. I. Lenin şi problema naţională"**, de prof. univ. dr. docent Carol Göllner (Sibiu) ; **„Unele aspecte ale generalului şi particularului în gîndirea leninistă privind politica naţională"**, de prof. Gheorghe Popa (Braşov) ; **„Chipul lui Lenin oglindit în literatură"**, de conf. univ. Dumitru Almaş etc.

● Un mare număr de învăţători şi profesori prezintă în aceste zile expuneri la cluburile muncitoreşti, în căminele culturale, la casele de cultură etc. Profesorii de istorie şi de socialism ştiinţific din judeţul Olt, de pildă, au ţinut conferinţe pe teme privind marea însemnătate şi viabilitate a marxism-leninismului şi aplicarea acestei învăţături în mod creator, de către Partidul Comunist Român.

La Tg. Secuiesc, Sf. Gheorghe şi Baraolt au avut loc simpozioane consacrate vieţii şi activităţii lui Lenin, la care au făcut expuneri prof. univ. Gall Iuliu şi Fabian Ernest, profesor la Liceul din Covasna, iar la clubul Uzinelor de tractoare din Braşov profesorii I. Nicoară şi I. Vlăscianu au ţinut expunerile **„Leninismul — steagul luptei popoarelor împotriva imperialismului"** şi **„Activitatea lui Lenin în anii avîntului revoluţionar din preajma revoluţiei din Octombrie"**.

SPIRITUL CREATOR AL LENINISMULUI

(Urmare din pag. 1-a)

De numele lui Lenin sînt strîns legate elaborarea şi înfăptuirea primului program concret de edificare a noii orînduiri sociale sub conducerea partidului comunist, devenit, cu peste jumătate de secol în urmă, partid de guvernămînt pe a şasea parte a globului terestru. Obiectivele şi sarcinile unui asemenea program leninist s-au materializat în victoria socialismului în U.R.S.S., în marile realizări dobîndite de poporul sovietic în pofida vicisitudinilor pe care a trebuit să le înfrunte. Urmînd cu încredere partidul lor comunist, făurit de Lenin, oamenii sovietici şi-au transformat în cîteva decenii patria într-o putere de prim rang, cu mari şi binecunoscute realizări în domeniul economiei, al ştiinţei şi culturii.

„Comunismul ţîşneşte literalmente din toţi porii societăţii contemporane" — conchidea Lenin, a cărui învăţătură a dat clasei muncitoare din toate ţările o idee clară despre condiţiile victoriei împotriva burgheziei, despre forţele motrice în revoluţie şi perspectivele făuririi unei noi orînduiri. Într-adevăr, evenimentele din ultimul sfert de secol au marcat victoria socialismului într-un şir de state din Europa, Asia şi America, dezvoltarea şi maturizarea partidelor comuniste şi muncitoreşti, avîntul mişcării de eliberare naţională, prăbuşirea sistemului colonial, creşterea mişcării antiimperialiste şi democratice, aducînd noi confirmări vitalităţii leninismului.

Spiritul creator, receptivitatea la ceea ce este valoros, capacitatea de a se îmbogăţi mereu pe baza progreselor ştiinţei, ale cunoaşterii umane, a însuşirii noilor concluzii deduse din practica socială, puternica aderenţă la realitate reprezintă caracteristici esenţiale ale marxism-leninismului. Prin natura, geneza şi substanţa sa interioară, prin înseşi bazele sale filozofice, prin spiritul revoluţionar, marxism-leninismul este refractar oricărei închistări. Viabilitatea sa în epoca noastră — schimbată din multe puncte de vedere în comparaţie cu perioada în care a trăit Lenin — este dată tocmai de faptul că reprezintă o teorie creatoare, ale cărei valori autentice se confirmă în confruntarea cu practica. Instrument inegalabil care permite studierea aprofundată a realităţii, formarea unei imagini exacte asupra condiţiilor sociale, stabilirea obiectivelor în funcţie de aceste condiţii, marxism-leninismul îşi are una dintre principalele izvoare ale forţei sale în analiza multilaterală a fenomenelor în toate determinările lor, în capacitatea sa de a se constitui ca o călăuză în acţiunea de transformare a realităţilor, de a indica direcţiile principale şi a conţine în sine resursele care duc spre soluţii practice în cele mai diverse împrejurări şi condiţii. Complexitatea procesului social este incompatibilă cu orice încercare, teoretică sau practică, de uniformizare a realităţilor.

Potrivit concepţiei marxist-leniniste, eforturile Partidului Comunist Român se îndreaptă spre a concretiza adevărurile generale ale acestei învăţături în condiţiile proprii ţării noastre, spre a găsi, pe baza legilor generale ale revoluţiei şi construcţiei socialiste, soluţiile care se „suprapun" cel mai bine realităţilor naţionale. Aşa cum releva tovarăşul Nicolae Ceauşescu, „analiza luptelor revoluţionare din România confirmă o dată mai mult justeţea tezelor marxist-leniniste potrivit cărora fiecare popor, păşind pe calea revoluţiei şi construcţiei socialiste, aduce o experienţă proprie, aplică legile generale în forme specifice — corespunzător condiţiilor concrete în care trăieşte, particularităţilor istorice diferite de la ţară la ţară". Desfăşurarea încununată de succes a revoluţiei socialiste în România a contribuit la îmbogăţirea tezaurului teoriei şi practicii marxist-leniniste cu noi concluzii, metode şi forme de luptă, cu noi soluţii pentru problemele ridicate de transformarea socialistă a societăţii ; experienţa din ţara noastră a pus cu deosebită putere în evidenţă rolul maselor în cucerirea puterii, importanţa deosebită a unirii tuturor forţelor revoluţionare, democratice, progresiste ale naţiunii în vederea răsturnării claselor asupritoare şi edificarea noii orînduiri. Sub conducerea partidului comunist, oamenii muncii din România au dus cu succes lupta împotriva burgheziei şi moşierimii, au înfăptuit insurecţia armată din August 1944, au răsturnat clasele exploatatoare de la putere şi au asigurat triumful revoluţiei socialiste. Devenind liber şi stăpîn pe destinul său, edificînd societatea socialistă, poporul român asigură înflorirea multilaterală a patriei. România socialistă se înfăţişează astăzi ca o ţară în plin avînt economic şi social, în care forţele de producţie, ştiinţa, învăţămîntul şi cultura se dezvoltă impetuos, contribuind la satisfacerea în măsură crescîndă a cerinţelor materiale şi spirituale ale maselor.

În orientarea generală a partidului şi statului nostru, în preocuparea lor constantă de perfecţionare a tuturor compartimentelor vieţii sociale — din sfera economiei pînă la aceea a instituţiilor de educaţie şi cultură — de promovare a unei politici externe de strînsă prietenie cu ţările socialiste şi eficientă colaborare cu toate statele şi popoarele lumii, regăsim o confirmare a învăţăturii clasicilor marxism-leninismului. După cum se ştie, ei au privit socialismul şi comunismul nu ca pe un postulat rupt de contradicţiile şi legile mişcării istorice concrete, ca pe un ideal aprioric, căruia realitatea ar urma doar să i se adapteze, ci ca pe un proces istoric natural, ale cărui legi de evoluţie decurg din însăşi dialectica dezvoltării societăţii în condiţii concrete, determinate şi determinante în acelaşi timp. Avem aici o dovadă elocventă că Marx, Engels şi Lenin nu au considerat niciodată că propria operă ar fi epuizat problemele fundamentale ale teoriei şi practicii, că ar fi oferit soluţii desăvîrşite pentru rezolvarea lor. Teoria marxistă nu poate fi considerată nicidecum „drept ceva finit şi intangibil" — scria V. I. Lenin. Dimpotrivă, preciza el, „sîntem convinşi că ea a pus doar piatra unghiulară a ştiinţei pe care socialiştii trebuie s-o ducă mai departe în toate direcţiile, dacă nu vor să rămînă în urma vieţii". Acţionînd consecvent în spiritul acestei concepţii, cu clarviziunea sa genială, V. I. Lenin a trasat sarcinile luptei pentru comunism în noile condiţii, a îmbogăţit învăţătura marxistă, dovedind o nestrămutată încredere în socialism.

Marxism-leninismul, spiritul său creator sînt astăzi întruchipate în mersul triumfal al socialismului, devenit realitate în viaţa unei treimi din populaţia globului, devenit ideal mobilizator în conştiinţa şi acţiunea maselor muncitoare din întreaga lume. Ideile lui Lenin trăiesc şi triumfă în avîntul mişcării comuniste şi muncitoreşti internaţionale, care se afirmă ca o uriaşă forţă politică a contemporaneităţii, ca un factor fundamental al progresului, în puternica mişcare de eliberare naţională a popoarelor asuprite. La împlinirea unui secol de la naşterea lui Vladimir Ilici Lenin, marxism-leninismul capătă în conştiinţa epocii noastre, a tuturor oamenilor muncii, imaginea celui mai măreţ monument pe care omenirea progresistă îl ridică acestui gigant al gîndirii şi acţiunii revoluţionare.

Itinerar prin oraşul de două ori erou

NOTE DE DRUM

Cînd am coborît în Leningrad din trenul supranumit pentru viteza sa „Săgeata roşie", la orele 5,30, era o dimineaţă aspră de sfîrşit de noiembrie.

În gară, zăpadă, frig. Eram puţin mirat că oraşul dormea încă. Mai tîrziu am aflat că programul de lucru al leningrădenilor începe în jurul orei 9. Leningradul, care a avut enorm de suferit în timpul celui de al doilea război mondial, a fost în întregime reconstruit. Într-adevăr multe clădiri moderne, bulevarde noi. Şi totuşi nu ai nicidecum senzaţia că te afli într-un oraş nou. Arhitectura te duce deseori cu secole în urmă. Peste Neva podurile sînt lăsate, ici colo staţionează vapoare. Cineva îmi arată vestitul crucişător Aurora, apoi Palatul de iarnă. Desprind doar contururile. Totul este acoperit de o pînză de ceaţă din care străluceşte zăpada într-o nuanţă de argintiu. Frumuseţea şi măreţia oraşului le-am descoperit însă treptat pe măsură ce am parcurs, în zilele următoare, diferitele lui cartiere. şi îndeosebi locurile care-l evocă direct pe Lenin. Casele în care a locuit, sălile în care a luat cuvîntul, drumurile parcurse în iulie, după trecerea lui în ilegalitate. Iată-ne în faţa gării Finlanda unde la 3 aprilie 1917, seara tîrziu, a coborît Lenin venind din emigraţie.

Vestea sosirii lui Lenin adunase în piaţa din faţa gării o mulţime uriaşă de muncitori şi soldaţi. Guvernul provizoriu era profund îngrijorat de această sosire. Puterea era în mîna burgheziei. Aci, în această piaţă, urcat pe platforma unui automobil blindat, cu şapca în mînă, puţin aplecat înainte, a rostit Lenin celebrul discurs care avea să însemne totodată şi un program pentru partidul bolşevic şi care s-a încheiat cu simbolica lozincă „Trăiască Revoluţia Socialistă".

La ora cînd am vizitat gara, Leningradul intrase în mişcarea înfrigurată a muncii zilnice. Trecătorii grăbiţi străbat piaţa fără să se oprească pe pîrtiile înguste care radiază în toate direcţiile. Singuri turiştii au timp să se oprească, să-şi rotească privirile, să se fixeze asupra vreunei inscripţii evocatoare.

Urcat pe automobilul blindat şi aclamat de o imensă mulţime Lenin a străbătut drumul pînă la sediul de atunci al Comitetului Central, care se afla în palatul Kşesinski. Acolo, îl aştepta, de asemenea, mulţimea. De la balconul casei Lenin s-a adresat din nou soldaţilor şi muncitorilor care-l aclamau. La sediul Comitetului Central, Lenin a vorbit despre tactica ce trebuie urmată. Apoi, împreună cu Nadejda Krupskaia, au plecat pe strada Sirokaia, din cartierul Petrograd, unde a fost găzduit de sora lui, Anna Ilinicina. În aceeaşi noapte Lenin a elaborat cunoscutele Teze din aprilie, expuse a doua zi la Conferinţa pe întreaga Rusie a Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor, care s-a ţinut într-o sală de la etaj în palatul Tavriceski. Trei zile mai tîrziu, la 7 aprilie aceste teze au apărut în Pravda. Am privit numărul din 7 aprilie 1917 al Pravdei şi am încercat să-mi imaginez sentimentele redactorilor, linotipiştilor, paginatorilor care au avut primii în mînă textul. Au ştiut ei oare atunci ce furtuni şi cît soare se concentrau în filele, acum îngălbenite ?

Parcurgem din nou străzile, ne oprim în faţa caselor, legate direct de evenimentele care au urmat şi al căror suflet era Lenin : localul şcolii militare de pe Prima linie din Vasilevski Ostrov, unde a rostit Lenin, la primul Congres general al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Rusia, o cuvîntare după care Kerenski a zăcut în nesimţire timp de trei ore, locurile legate de demonstraţia din 18 iunie, la care au participat 400 000 de muncitori şi soldaţi sub lozinca „Toată puterea în mîna Sovietelor", zi caracterizată apoi de Lenin ca „o zi de cotitură, o demonstraţie a forţelor şi politicii proletariatului revoluţionar", cartierul Vîborg, strada Sadovaia etc. Derulăm apoi filmul evenimentelor care s-au precipitat, poposind mai îndelung la Razliv, locul unde a fost găzduit Lenin în lunile următoare.

Sfîrşitul lui iunie este marcat de alte puternice demonstraţii. Guvernul provizoriu dispune atunci arestarea lui Lenin. Muncitorii se preocupă să-l ascundă. În noaptea de 11 iulie Lenin părăseşte oraşul îndreptîndu-se spre Razliv. Razlivul este o mică localitate liniştită în apropierea Leningradului cu vile şi căsuţe dintre care multe din lemn. În apropiere — un lac.

Oprim în faţa unei căsuţe cu cîteva camere azi muzeu, fosta casă a muncitorului Emelianov. Pe o masă, obiectele de care s-a folosit Lenin. Iată şi legitimaţia de care s-a servit el, cu numele de K. P. Ivanov. Lenin a venit la Razliv condus de N. A. Emelianov. Pentru o siguranţă mai mare a locuit în podul unui fînar aflat la cîţiva metri de casă, dar nici aici siguranţa nu putea fi deplină. Peste cîteva zile a fost arendat un teren dincolo de lac, într-o pădure în care a fost construită o colibă de genul celor folosite de cosaşii finlandezi. Travestit, Lenin a fost transportat cu o barcă la această colibă în care a stat apoi pînă în septembrie. Străbatem şi noi drumul cu maşinile pînă la colibă. Este poate partea cea mai pitorească a întregului nostru itinerar. Pădurea de mesteceni dă locurilor un aer de romantism. Ici, colo, arbuşti care mai păstrează pe ramuri mici bobiţe roşii. Coliba are un aer atît de patriarhal, liniştea este atît de deplină, încît aproape că nu-ţi vine să crezi că aici a locuit omul cu o atît de vulcanică forţă. Alături de colibă se ridică un monument. Pîlcuri de vizitatori se opresc aici să mediteze. Îmi umplu şi eu privirea de imaginile Razlivului, într-o linişte întreruptă doar de răsuflarea fierbinte a celorlalţi vizitatori. Ultimul popas pe acest itinerar leningrădean de evocare istorică este Smolnîi. Pe culoarele fostului internat de fete păşesc grăbiţi tineri care studiază azi ceea ce înţelegem prin formula devenită clasică — marxism-leninism. Smolnîi are un aer solemn, de o solemnitate gravă, proiectată poate de istorie în conştiinţa vizitatorului de azi.

CONST. RĂDOI

Simpozionul „Copiii şi progresul tehnico-ştiinţific contemporan"

În zilele de 13 şi 14 aprilie a.c. s-a desfăşurat la Palatul pionierilor din Bucureşti simpozionul naţional cu tema: „Copiii şi progresul tehnico-ştiinţific contemporan", organizat din iniţiativa Consiliului Naţional al Organizaţiei Pionierilor. La simpozion au participat academicieni, oameni de ştiinţă, profesori universitari, pedagogi, comandanţi de unităţi şi detaşamente de pionieri, cercetători în domeniul problemelor tineretului.

Lucrările simpozionului au fost deschise de tovarăşul Virgiliu Radulian, preşedintele Consiliului Naţional al Organizaţiei Pionierilor, adjunct al ministrului învăţămîntului, care a prezentat comunicarea intitulată „Contribuţia activităţilor tehnico-ştiinţifice pionereşti la educarea personalităţii creatoare a pionierilor şi şcolarilor". Subliniind importanţa deosebită pe care o au cercurile tehnice aplicative in procesul de educare ştiinţifică-ateistă a pionierilor şi şcolarilor, contribuţia pe care aceste cercuri o aduc la munca generală a şcolii şi organizaţiei de pionieri pentru cît mai buna orientare profesională a tineretului, vorbitorul a evidenţiat rezultatele deosebite pe care le-au obţinut unele cercuri tehnice pionereşti, activitatea şi iniţiativele interesante care există în acest domeniu în majoritatea unităţilor şi detaşamentelor.

Lucrările simpozionului s-au desfăşurat apoi în cadrul a două secţii : „Bazele teoretice ale educaţiei tehnico-ştiinţifice pionereşti" şi „Metodica activităţii tehnico-ştiinţifice pionereşti". Dintre cele peste 50 de comunicări prezentate, amintim „Modelarea activităţii profesionale în domeniul tehnicii", „Dezvoltarea creativităţii prin cercurile tehnice la preadolescenţi", „Dinamica profesiunilor şi cerinţele orientării şcolare şi ale preorientării profesionale", „Implicaţiile sociale ale activităţilor politehnice cu copii" etc.

Consfătuire despre învăţămîntul ideologic al cadrelor didactice

De curînd, Comitetul de partid al sectorului 8 din Capitală a organizat o consfătuire cu cadrele didactice angrenate în conducerea şi îndrumarea învăţămîntului ideologic în licee, şcoli generale şi grădiniţe, cu secretari ai birourilor organizaţiilor de bază, propagandişti, directori de şcoli etc.

In prima parte a consfătuirii prof. Ioana Costinescu, secretara biroului organizaţiei de partid de la Liceul „Ion Neculce", a înfăţişat modul cum este conceput, organizat şi condus învăţămîntul de partid în această şcoală, iar prof. Emil Schuster, de la Liceul economic nr. 3, a prezentat activitatea sa de propagandist. In cadrul discuţiilor s-a subliniat că în acest an, ca urmare a faptului că întreaga răspundere în organizarea şi conducerea învăţămîntului ideologic a fost încredinţată birourilor organizaţiilor de bază din şcoli, centrul de greutate al activităţii în acest domeniu deplasîndu-se astfel în şcoală, legătura învăţămîntului de partid cu activitatea profesională a cadrelor didactice, cu cerinţele concrete ale vieţii a fost mai puternică.

Exprimînd atît punctul de vedere personal cît şi punctele de vedere ale cursanţilor din cercurile pe care le conduc, participanţii la consfătuire au arătat că dezbaterile din cadrul învăţămîntului ideologic oferă o bună orientare din punct de vedere politic şi economic, duc la clarificarea unor probleme filozofice, ştiinţifice şi culturale, ajută cadrele didactice în activitatea lor practică, în îmbogăţirea lecţiilor, a orelor de dirigenţie, în pregătirea pentru examenele de grade etc. Tocmai pornind de la această apreciere consfătuirea a luat poziţie critică faţă de unele manifestări de formalism şi de superficialitate in selectarea şi repartizarea, pe forme şi pe preferinţe, a unor propagandişti şi cursanţi, în stabilirea planurilor tematice, precum şi faţă de unii cursanţi care vin insuficient pregătiţi la dezbateri.

In concluzie s-a arătat că înlăturarea deficienţelor semnalate, folosirea celor mai adecvate forme şi mijloace de răspîndire şi aprofundare a conţinutului ştiinţific creator al politicii generale a partidului şi statului nostru, constituie o cale esenţială de ridicare a nivelului ideologic şi ştiinţific al învăţămîntului.

Prof. I. ŞERB

Schimb de experienţă privind predarea matematicii la clasele speciale

Urmărind îmbunătăţirea, perfecţionarea şi modernizarea continuă a predării matematicii, Societatea de ştiinţe matematice a organizat la începutul acestei săptămîni, în Capitală, o întîlnire a profesorilor care predau la clasele speciale. Au participat profesori care conduc aceste clase în 13 judeţe şi alţi profesori de matematică, inspectori, membri ai societăţii.

Lucrările au început cu prezentarea unui referat în care s-a analizat predarea matematicii în clasele speciale din Capitală. Participanţii la discuţii au subliniat realizările obţinute în studiul matematicii la clasele speciale, arătînd în acelaşi timp că pe viitor trebuie aduse îmbunătăţiri programei şi se cere o mai riguroasă selecţionare a elevilor. Totodată, a fost evidenţiată necesitatea unei mai bune încadrări cu profesori a claselor speciale. S-au făcut, de asemenea, propuneri referitoare la colaborarea mai strînsă a şcolii cu universităţile în scopul îndrumării şi pregătirii viitorilor matematicieni, al orientării lor timpurii spre cercetarea ştiinţifică. Cei ce au luat cuvîntul s-au referit şi la necesitatea de a se pune la dispoziţia profesorilor şi elevilor din clasele speciale mai multe cărţi şi reviste de specialitate, şi de a se extinde redactarea revistelor din licee.

O altă acţiune iniţiată de Societate în scopul modernizării predării matematicii este consfătuirea cadrelor ce predau la clasele I—IV. Desfăşurată la Bucureşti în zilele de 15-16 aprilie, această consfătuire s-a bucurat de o largă audienţă.

Telecinema pentru elevi: filmul didactic „Celuloza"

Filmul care va fi prezentat în emisiunea din 24 aprilie a.c. se adresează în special elevilor din clasa a XII-a a liceului de cultură generală, dar poate fi vizionat şi de elevii clasei a VIII-a.

Din film rezultă clar problemele teoretice legate de structura şi proprietăţile celulozei. Se scoate în evidenţă caracterul macromolecular al acestui polizaharid şi i se explică însuşirile determinate tocmai de structura sa. Filmul prezintă de asemenea unele procedee de extragere a celulozei din lemn, din stuf şi din paie, folosite în industria din ţara noastră. În continuare se înfăţişează procesele tehnologice de prelucrare a celulozei, din care se obţine o gamă variată de produşi mult întrebuinţaţi în practică : hîrtia, fibrele artificiale, mătasea artificială, celofibra, celofanul etc. O dată cu procesele tehnologice sînt prezentate schemele instalaţiilor folosite în practica industrială, operaţiile secundare şi domeniile de utilizare a produşilor obţinuţi, unii dintre ei atît de cunoscuţi de elevi din viaţa de toate zilele.

Prof. VERONICA FERARINI

Forța educativă a cercurilor tehnice

(Urmare din pag. 1-a)

trage elevii spre munca productivă, dar poate înriuri în mare măsură orientarea lor profesională. Profesorul **H. CULHANEC**, directorul școlii generale din Secul — Reșița, care conduce de cîțiva ani cercul „micilor constructori" al școlii respective, spunea că un cerc tehnic trebuie să-și axeze neapărat activitatea, profilul pe specificul economic, industrial al orașului sau județului respectiv. „Cercul nostru — ne-a spus el — este încadrat prin preocupările sale în contextul industrial al Reșiței. Altfel nu i-aș fi văzut eficiența optimă. Ne-am adaptat preocupările la specificul industrial local, creînd astfel elevilor deprinderi pentru o serie întreagă de profesiuni ce se practică în uzinele reșițene. De-adungul anilor — firește printr-o muncă gradată, dozată în funcție de pregătirea, de nivelul și de deprinderile de muncă dobîndite — am ajuns să efectuăm construcții complicate, concepute și proiectate în întregime de noi. Așa sînt aparatul informațional electromecanic „INFORMAT" X 1, cu memorie tambur de 150 de cuvinte, care va putea răspunde la 10 întrebări de fizică, balanța electromagnetică de precizie, aparatul pentru curent de înaltă frecvență. Am realizat de asemenea un cuptor electric de topit cu arc și un cuptor electric cu rezistență — ambele la scară redusă — numeroase forme de turnare, macheta unei termo-centrale ,ultima fiind o aplicație directă a turbinelor cu aburi realizate în uzinele din Reșița.

Pentru tot ce am realizat am folosit exclusiv mijloacele locale. N-am așteptat bani și materiale de la „centru". Activitatea în cerc i-a învățat pe elevi să fie economi, gospodari, i-a obișnuit să nu treacă nepăsători pe lîngă o sîrmă sau o tablă, un șurub sau o bucată de fier vechi. Ei și-au dat seama că folosirea tuturor resurselor, economisirea materialelor constituie imperative esențiale ale economiei noastre naționale".

Pledînd pentru extinderea caracterului practic-aplicativ al cercurilor, pentru îmbinarea corespunzătoare a activității tehnice de tip specializat cu profiluri largi, apte să creeze premisele orientării și mobilității profesionale, profesorul **FRANCISC PRETZ** din Arad este de părere că tot ce se execută în cercuri trebuie să aibă un caracter funcțional și să poată fi folosit, utilizat, „Cercul, spunea profesorul Pretz, ar trebui să constituie pretutindeni o sursă de unde laboratoarele școlii — și eventual, și alte unități — să se poată aproviziona cu piese, cu aparate etc. De pildă, școala generală la care lucrez posedă peste 8 000 de piese, aparate etc. realizate în cercul de fizică. Atragerea elevilor în utilarea școlii a laboratoarelor i-a obișnuit să mînuiască uneltele, i-a ajutat să-și însușească o serie de cunoștințe despre materialele folosite. Fiecare elev a fost pus, bunăoară, în situația de a confecționa o bobină cu 500 sau 100 de spire, miezuri de fier moale, să monteze zeci de suporturi cu beculețe, sute de întrerupătoare. Elevii mei știu să mînuiască ciocanul de lipit, aparatele electrice, știu să repare fel de fel de instalații electrice de uz casnic. Iar faptul că ceea ce execută ei funcționează, că le folosește lor și colegilor lor, devine pentru fiecare un puternic stimulent.

Continuînd și susținînd în același timp această idee, inginerul **MARIN VOINEA**, șeful secției economice a Comitetului U.T.C. al municipiului București, ne-a relatat că în Capitală s-au înființat pe lîngă întreprinderi diferite cercuri tehnico-aplicative și de creație ale elevilor de liceu. Cercurile respective beneficiază în felul acesta nu numai de condiții optime de activitate, dar și de asistență tehnică de înaltă competență și specialitate. Există, de exemplu, un cerc de radio-televiziune pe lîngă uzinele „Electronica", un cerc de lăcătușărie fină, de auto-mecanică și desen tehnic pe lîngă uzinele 23 August, cercuri de lucrări în fier forjat, de sculptură în lemn, de ceramică fină cercuri de textile și imprimerie — toate pe lîngă uzine și fabrici cu profil asemănător. Comitetul municipal U.T.C. intenționează să extindă activitatea în cadrul clubului tehnic care să continue pe o treaptă superioară activitatea desfășurată în cercurile pionierești. Este adevărat, fiecare cerc amintit abia și-a început activitatea, dar multe dintre ele și-au dovedit de pe acum utilitatea. Am văzut de pildă o serie de obiecte lucrate de membrii cercurilor de lucrări în fier forjat și sculptură în lemn. Sînt deosebit de frumoase

S-a mai ridicat o problemă, la care s-au referit de altfel mai mulți conducători de cercuri. Ea nu privește conținutul activității cercurilor, ci componența acestora. Cine să activeze în cercuri ? Unii consideră — și regulamentul prevede de altfel acest lucru — că în cercuri trebuie antrenați elevii care manifestă interes și aptitudini pentru tehnică, dar sînt buni la învățătură (adică au medii de la 7 în sus).

Alții, dimpotriva, susțin că este bine să fie atrași în cercuri cît mai mulți elevi care sînt pasionați, cărora le spune ceva tehnica, elevi care au spirit practic, inventiv, chiar dacă situația lor în catalog nu este tocmai strălucită.

„Eu cred, spunea prof. **EMIL POP**, din Bistrița că un cerc tehnic preorientează, pregătește elevii spre a deveni tehnicieni cu largi perspective. Nu e nevoie neapărat de un cerc format numai din fruntași la învățătură, dar este nevoie neapărat ca cercul să întreneze în activitatea sa pe toți elevii care manifestă interes, pe cît mai mulți elevi cărora să le formeze deprinderi practice, să le creeze o mentalitate practică, să le dezvolte spiritul creator.

★

Cercurile pe obiecte și cele tehnico-aplicative trebuie să aibă ca obiectiv principal realizarea unei educații active în sensul cel mai propriu al cuvîntului, trebuie să-i familiarizeze pe elevi cu producția, cu tendințele novatoare ale tehnicii moderne. Eficiența lor trebuie judecată numai după utilitatea practică și funcțională a realizărilor dobîndite, după contribuția pe care o aduc la sporirea rolului formativ și instructiv al școlii, la pregătirea elevilor pentru muncă.

Importanța pe care o au aceste cercuri necesită din partea tuturor forurilor care îndrumă și răspund de pregătirea și educarea elevilor noștri o grijă și o atenție sporită. Este necesar în primul rînd să se elaboreze materiale de îndrumare metodică a activității cercurilor tehnice, pe ramuri de activitate și pe grupe de vîrstă. Este nevoie de asemenea să se publice culegeri de articole prezentînd experiența celor mai bune cercuri. Credem că societățile de fizică și chimie, de matematică, revista „Știință și tehnică" și alte reviste de specialitate, ca și revistele editate în școli ar putea aduce o prețioasă contribuție. Ne gîndim de asemenea că în scopul orientării, al pregătirii și perfecționării conducătorilor de cercuri, s-ar putea organiza pe linia perfecționării personalului didactic, o serie de dezbateri legate de activitatea în cercuri.

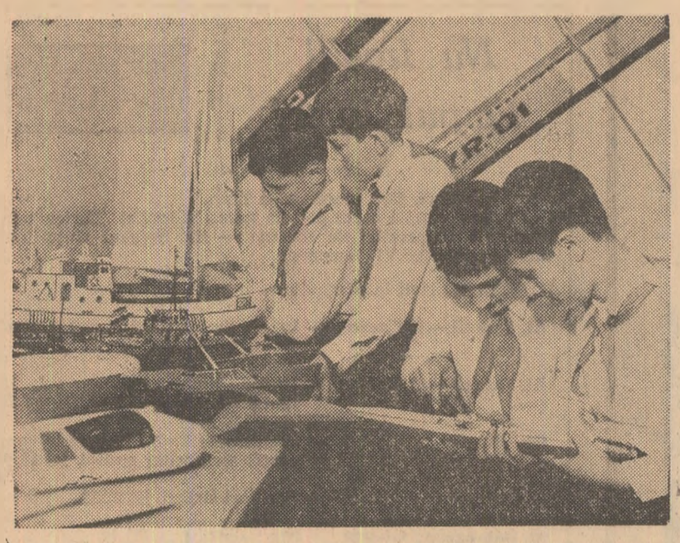

Cercul de aero-navomodele de la Casa pionierilor din Timișoara

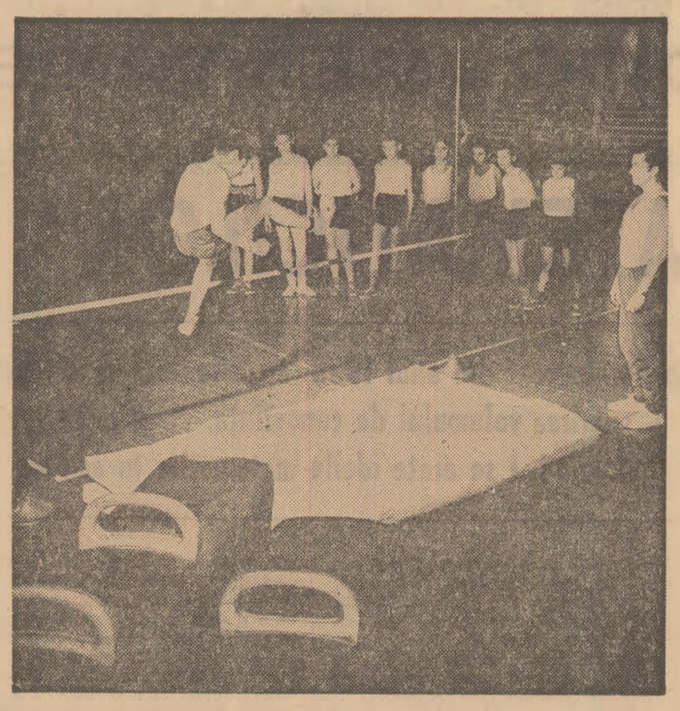

Lecție practică de atletism la Liceul nr. 35 din București cu program special de educație fizică

Asociațiile sportive școlare

Interviu cu MIRCEA ANGELESCU, secretar al Comitetului Central al U. T. C., președintele Federației române de fotbal

— Întreaga lume școlară a fost informată că, în cadrul măsurilor de perfecționare și dezvoltare continuă a activității sportive de masă, de la începutul trimestrului III, cu prilejul ședințelor cu activul U.T.C., urmează să se constituie în licee, în școlile profesionale și postliceale, asociații sportive ale elevilor. Ce scop au aceste organizații și cum s-a ajuns la ideea înființării lor ?

— Prin crearea asociațiilor sportive sportul de masă în rîndul elevilor — sarcină ce revine Uniunii Tineretului Comunist — **va beneficia de o formă specifică de organizare, așa cum există în prezent pentru alte compartimente ale activității extrașcolare.** Mă refer aici la societățile literare și științifice, la cercurile pe aptitudini, la cenacluri care, după cum se știe, sînt organizate de către U.T.C. în colaborare și cu ajutorul nemijlocit al conducerii școlii, al cadrelor didactice.

În perfectarea acestei forme noi de organizare a activității sportive de masă în școală, realizată în urma unor largi consultări, s-a pornit de la constatarea că în prezent comisiile sportive ale comitetelor U.T.C. oferă un cadru limitat pentru manifestarea inițiativei elevilor și pentru participarea lor la organizarea directă a acțiunilor sportive, nu asigură o conlucrare suficientă cu cadrele didactice și nu pot contribui la dezvoltarea corespunzătoare a mijloacelor materiale necesare acestei activități.

Ținînd seama de aceste considerente, Comitetul Central al U.T.C., de comun acord cu Ministerul Învățămîntului și CNEFS au hotărît înființarea asociațiilor sportive ale elevilor și au elaborat regulamentul de organizare și funcționare a acestor organisme, care a și fost de altfel publicat, în urmă cu puțin timp, în presa de tineret. **Principala sarcină a noilor asociații va fi atragerea masei largi de elevi la practicarea exercițiilor fizice și a sportului în timpul liber,** organizarea pe tot parcursul anului și în vacanțe a unor acțiuni sportive variate, în raport cu posibilitățile existente în fiecare școală și localitate. Campionatul școlii pe clase și între clase, acțiunile sportive simple la sfîrșit de săptămînă, cercurile pentru învățarea și practicarea diferitelor discipline sportive, crosurile și concursurile atletice, organizarea gimnasticii de înviorare în cămine și internate — iată cîteva din obiectivele permanente pe care asociațiile trebuie să le urmărească cu perseverent în munca lor.

— Cine vor fi membrii asociațiilor și care va fi organizarea acestora ?

— Din asociații vor face parte **toți elevii școlii,** ceea ce corespunde necesității de a atrage permanent întreaga masă a tineretului școlar la activitatea de educație fizică și sport în afara programului de învățămînt. Organizarea asociațiilor este concepută în așa fel încît elevii să fie puși în situația concretă nu numai de a practica exercițiile fizice și sportul, ci și de a-și organiza, sub îndrumarea profesorilor, propriile acțiuni sportive și întreaga muncă a asociației, ceea ce va conduce cu siguranță la înrădăcinarea mai sistematică a unor deprinderi de viață sănătoase, utile. Consiliul asociației, alcătuit din elevi, va realiza o strînsă legătură cu masa elevilor, avînd în componența sa responsabili sportivi din fiecare clasă sau an de studiu. În cadrul consiliului elevii vor primi atribuții concrete de organizare a diferitelor acțiuni sportive, a propagandei sportive, a pregătirii cursurilor de arbitri, de gospodărire a mijloacelor materiale. Este demn de subliniat de asemenea faptul că asociațiile sportive vor dispune de posibilități materiale provenite din cotizațiile elevilor, ale membrilor susținători, din diferite donații și venituri proprii din manifestații sportive, ceea ce va reprezenta un sprijin important în dezvoltarea sportului școlar de masă.

Un element esențial al regulamentului, de fapt un element esențial al întregii concepții despre sportul școlar, îl constituie prevederile privind sprijinul direct de care se vor bucura asociațiile elevilor din partea conducerii școlii, a cadrelor didactice.

— După cîte știm, școala a sprijinit mult, în ultimii ani, activitatea sportivă a elevilor. Ce contribuție i se solicită în condițiile existenței noilor asociații ?

— Pornind de la experiența valoroasă a învățămîntului nostru, aportul conducerii școlii la activitatea asociațiilor se va materializa în contribuția directă, în îndrumarea și sprijinul permanent, larg al cadrelor didactice la organizarea acțiunilor sportive de masă, la munca consiliilor asociațiilor. Însuși faptul că asociațiile vor avea ca președinte de onoare un profesor — formulă de tradiție, mult apreciată de elevi — subliniază grija pe care școala o acordă și pe acest plan activității extrașcolare a elevilor și reprezintă o garanție a eficienței asociațiilor sportive.

Corespunzător reglementărilor în vigoare referitoare la activitatea extrașcolară, acțiunile inițiate de asociația sportivă vor fi înscrise în programul comun al conducerii școlii și comitetului U.T.C., ceea ce va duce la o organizare mai rațională a timpului liber al elevilor, la evitarea supraîncărcării și suprasolicitării lor.

Din asociațiile elevilor vor putea face parte în calitate de membri susținători și cadre didactice, părinți și chiar organizații și instituții care doresc să sprijine organizatoric, moral și material sportul școlar de masă. Nu ne îndoim că și pe calea aceasta activitatea sportivă a elevilor va beneficia de prezența activă, de îndrumarea plină de grijă a profesorilor, a părinților și a altor persoane și instituții apropiate de școală.

Desigur, regulamentul nu a putut să înscrie pe larg modalitățile variate în care școala se va ocupa de activitatea sportivă de masă a elevilor. Aceasta nu înseamnă însă că în practica muncii sportive școlare lucrurile se vor petrece după definiții rigide, schematice, rupte de viață.

— Mulți profesori — și nu numai dintre cei de educație fizică — luînd cunoștință de înființarea asociațiilor sportive ale elevilor, au încercat să facă o analogie cu fostele asociații școlare existente pînă în urmă cu 3 ani. Este justificată această analogie ?

— Într-adevăr, între aceste două forme de organizare a sportului școlar există multe puncte comune, dar trebuie subliniate și unele deosebiri importante, constînd în **perfecționarea substanțială a asociațiilor sportive ale elevilor pe care le organizăm în prezent.** În afară de faptul că acestea reprezintă organisme specializate ale U.T.C., asociațiile se vor ocupa și prin definiție — spre deosebire de trecut — de sportul de masă, de atragerea tuturor elevilor la practicarea exercițiilor fizice și sportului în timpul liber. De asemenea, se poate remarca drept element nou organizarea foarte simplă a asociațiilor, fără vreo împărțire artificială pe secții, fără ședințe care să răpească timpul prețios al elevilor și profesorilor.

Înființarea asociațiilor sportive ale elevilor nu înseamnă deci o simplă schimbare de nume, după cum nu trebuie nici să ne așteptăm că prin această măsură sportul școlar se va îmbunătăți de la sine Hotărîtor rămîne modul în care organizațiile U.T.C., în colaborare cu școala, vor orienta activitatea asociațiilor către obiectivul lor major, vor asigura în conducerea acestor organisme elevi pasionați, buni organizatori ai sportului și vor sprijini din toate punctele de vedere activitatea sportivă de masă .

LATURI CARDINALE ALE DIRIGENȚIEI

(Urmare din pag. 1-a)

activității profesorului diriginte ; îndrumarea și controlul activității profesorului diriginte de către directorul școlii și inspectorul școlar.

În legătură cu prima problemă, considerăm că munca profesorului diriginte trebuie să constea, în principal, dintr-un ansamblu de activități educative — teoretice și practice — preponderent formative, avînd menirea de a adecva, de a sistematiza, sintetiza și completa influențele educative exercitate asupra elevilor și a clasei pe care o conduce dirigintele, atît în cadrul procesului de învățămînt cît și în afara acestuia.

Optica din care se impune a fi privită această afirmație este următoarea : unitatea de lucru a dirigintelui este clasa, laborator viu cu o personalitate distinctă, compus dintr-un număr de elevi, fiecare cu individualitate proprie, asupra căruia se exercită influențe variate, de intensități, durate, proveniențe și sensuri foarte diverse. Pentru ca ansamblul acestor influențe să determine o rezultantă pozitivă, conformă cu obiectivele fundamentale ale formării și dezvoltării armonioase a personalității tineretului școlar, este necesar ca aceste influențe să fie „făcute pe „măsura" colectivului de elevi asupra căruia se exercită ; apoi, ele trebuie ordonate și unite într-un flux omogen, de natură să modeleze colectivul clasei și pe fiecare component al său în sensul dorit de educator. În măsura în care realitatea o impune, ansamblul acestor activități se cere completat cu acțiuni educative adecvate, elaborate de profesorul diriginte — persoana învestită cu datoria și cu dreptul de a realiza, în deplină cunoștință de cauză și cu priceperea proprie, acest important demers educativ.

Prin natura sa dirigenția se diferențiază de activitatea educativă realizată în cadrul procesului de învățămînt prin aceea că este chemată să țină seama de caracteristicile colectivelor de elevi, mergînd pînă la individualizare, avînd totodată un caracter preponderent practic, fapt care face ca și conținutul ei și modalitățile sale de organizare și de desfășurare să fie altele decît cele caracteristice procesului de învățămînt. Din acest punct de vedere dirigenția este o activitate mai puțin supusă programării rigide (deși ea poate și trebuie să fie judicios programată) și presupune forme de organizare și desfășurare mult mai variate și mai elastice decît procesul de învățămînt.

Pe de altă parte, dirigenția se diferențiază de sistemul activităților educative extradidactice fiind, în raport cu acestea, mai riguros și mai pregnant constituită într-un sistem. Tocmai acest fapt solicită ca ea să fie programată, să se organizeze și să se desfășoare într-o perspectivă mai îndeaproape determinată decît variatele acțiuni instructive și educative extradidactice, ce se diversifică și se multiplică în funcție de cele mai variate interese și aspirații ale unor grupe de elevi, oricît de puțin numeroase ar fi acestea. Desigur, nici în cazul acestor activități nu putem ignora caracterul de sistem, dar el apare pe zone de acțiune educativă mult mai extinse decît în cazul dirigenției.

Aceste elemente, care vor să surprindă specificitatea dirigenției (deși nu pot fi considerate singurele), conduc la concluzia că ea se situează într-o zonă de interferență între activitatea educativă formativă realizată prin predarea disciplinelor școlare și cea obținută prin sistemul educativ din afara clasei și a școlii, înfăptuit de școală în colaborare cu organizațiile de copii și de tineret și cu ceilalți factori sociali educativi. Din această poziție decurge o concluzie de mare pondere care, deși a fost în repetate rînduri afirmată, a rămas de multe ori nerealizată în practică : aceea că, întrucît în mod obiectiv fiecare profesor este chemat să contribuie, prin intermediul disciplinei școlare pe care o predă și prin intermediul altor activități, la realizarea sarcinilor educative ale școlii, munca dirigintelui nu trebuie să se suprapună și nici să se substituie activității pe care o desfășoară colectivul didactic al oricărei unități școlare, în totalitatea sa.

Ca educator al clasei cu care lucrează, dirigintele este chemat să-și desfășoare activitatea pe trei planuri fundamentale : direct cu elevii clasei la care activează ca profesor diriginte ; cu colectivul de profesori ai clasei și ai școlii ; cu organizațiile de pionieri și U.T.C. din școală, cu familia și cu ceilalți factori educativi.

Toate cele de mai sus sînt de natură să reliefeze o dată în plus (dacă aceasta mai era necesar) complexitatea sarcinilor pe care trebuie să le îndeplinească dirigintele. Această situație impune de la început necesitatea ca directorii să încredințeze funcția de diriginți profesorilor cu o bogată experiență pedagogică. Cei care își pun întrebarea dacă nu cumva e mai avantajos ca munca de diriginte să fie deprinsă de tinerii profesori încă din primul an de activitate, ar trebui să aibă în vedere nu numai avantajele prezumtive ce ar decurge de aici, ci și prețul care ar urma să fie plătit, condițiile de dezvoltare evident inegale ce le-ar fi asigurate în aceste circumstanțe unora sau altora din clasele de elevi. La acestea se adaugă un fapt demonstrat de mult și pe plan teoretic și pe plan practic : acela că la numirea diriginților este bine să se aibă în vedere perspectiva ca ei să-și desfășoare activitatea cu aceiași elevi pe întreg parcursul claselor V-X ale școlii generale, sau al anilor I-IV ai liceului

Avînd în vedere că spațiul nu-mi permite să tratez corespunzător decît prima dintre probleme pe care mi-am propus să o abordez, închei discuția asupra acesteia aici urmînd ca la celelalte să mă refer într-un material viitor.

ECOURI
LA MATERIALELE PUBLICATE

„Ce teme discutăm în consiliul profesoral ?"

Mărturisesc că am început cu mult interes lectura articolului **„Ce teme discutăm în consiliul profesoral ?"**, semnat de prof. Laurențiu Anton în „Gazeta învățămîntului" nr. 1019. Judecînd după titlu, mă așteptam ca în cuprinsul articolului să găsesc unele lucruri de care să mă pot folosi în munca mea de director. Pînă la urmă însă m-am întrebat și eu : „de fapt, ce teme discutăm în consiliul profesoral ?".

După părerea autorului, teme ca : „Individ și colectivitate" sau „O nouă etapă în dezvoltarea învățămîntului", ce și le-au propus spre discutare unele consilii profesorale, sînt „rupte de realitățile concrete ale procesului instructiv-educativ". De ce ? Nu se referă ele oare la instruirea și educarea elevilor ? Alte teme nu-s pe placul autorului pentru că sînt prea generale, iar altele, ca de exemplu : „Conținut și metode în predarea matematicii", pentru că sînt de strictă specialitate și n-ar trebui discutate în cadrul consiliului. Pe de altă parte, autorul se ferește să se oprească măcar asupra cîtorva probleme de principiu privind modul în care trebuie stabilită tematica consiliilor profesorale. Ori, se știe că numeroși directori au nevoie de o asemenea orientare, dată fiind lipsa lor de experiență în munca de conducere și foarte puținele materiale de îndrumare existente în acest domeniu. Iată de ce cred că este util să exprim aci cîteva păreri în legătură cu ședințele tematice ale consiliului profesoral, păreri izvorîte din experiența proprie și din experiența altor directori.

Conform îndatoririlor sale, consiliul profesoral este chemat să dezbată principalele probleme ale activității instructiv-educative din școală, stabilind măsuri pentru perfecționarea acestei activități și contribuind la generalizarea experienței pozitive și la îmbunătățirea metodelor de predare (vezi Legea învățămîntului, art. 68). Dar în cadrul școlilor sînt organizate și colective de catedră pe specialități, care au și ele sarcina să contribuie la îmbunătățirea procesului de învățămînt. Activitatea lor este (sau ar trebui să fie) în primul rînd o activitate științifico-metodică, pe cînd activitatea consiliului profesoral privește toate aspectele muncii școlare.

După părerea mea, temele ce urmează a fi dezbătute în ședințele consiliului profesoral trebuie stabilite pe baza analizei activității școlare din anul precedent, analiză care, reliefînd succesele și lipsurile acestei activități, dă directorului și întregului colectiv posibilitatea să precizeze principalele sarcini de viitor. Un asemenea procedeu va asigura tematicii un caracter concret, specific.

În liceul nostru, de pildă, am ajuns la concluzia că una din cauzele esențiale care frînează ridicarea nivelului la învățătură al elevilor este lipsa unor temeinice deprinderi de muncă independentă. Ca atare, consiliul și-a propus discutarea temei : **Cum se preocupă cadrele didactice de consolidarea deprinderilor de muncă intelectuală independentă ale elevilor ?"** După cum se vede, socotim necesar în primul rînd ca tema pusă în dezbatere să fie suficient de largă pentru a interesa majoritatea, dacă nu chiar toate cadrele didactice.

Dar nu ne putem limita doar la a avea în vedere numai ce se discută. Trebuie să ne oprim și asupra modului **cum** discutăm. Oricît de importantă ar fi o problemă, oricît de strîns ar fi legată ea de realitatea școlară, dacă este discutată la modul general, dacă nu se stabilesc măsuri concrete privind activitatea de viitor, timpul consumat în ședință este un timp pierdut.

Pentru a se putea realiza o dezbatere eficientă este nevoie să se cunoască foarte bine cît și cum lucrează fiecare profesor. Directorului îi stau la îndemînă, în acest scop, asistențele la lecții și la alte activități, precum și colectivele de catedră care, considerate drept colective de lucru ale consiliului profesoral, îi furnizează, acestuia, pe de o parte, material concret privind aspectele pe care le îmbracă problema respectivă la fiecare obiect, iar pe de altă parte asigură aplicarea în practică, în funcție de specificul fiecărui obiect de învățămînt, a măsurilor stabilite. Într-adevăr, discutarea unei teme, oricare ar fi aceasta, nu poate fi privită ca un scop în sine, ci ca o activitate ce trebuie să capete o finalizare. Iată pentru ce consider că greșesc acei directori care își închipuie că problema se încheie o dată cu ședința în care ea se discută. În realitate, abia după aceea începe munca cea mai grea și mai plină de răspundere, deoarece este mult mai simplu să culegi material faptic pentru a analiza un aspect sau altul din școală și mult mai dificil să ajuți profesorii să-și perfecționeze modul de a lucra.

Prof. PETRE BUCȘA
directorul Liceului nr. 1 Cluj

„A fi sau a nu fi... «tocilar»"

Citind articolul semnat de academicianul Iorgu Iordan în „Gazeta învățămîntului" din 20 martie a.c., am simțit că este de datoria noastră să ne expunem unele opinii care ne preocupă stăruitor și care sînt strîns legate de problema ridicată în articol.

La împingerea elevilor spre „toceală" contribuie, credem, în bună măsură, și modul cum sînt alcătuite programele de învățămînt. De exemplu, programa de matematică pentru liceu prevede teoreme sau propoziții fără demonstrații, sau chestiuni pentru însușirea cărora nu s-au asigurat toate elementele absolut necesare. Bunăoară, programa de algebră superioară care se studiază în clasa a XI-a, nu prevede la capitolul „Determinanți" predarea noțiunilor de „rang al matricei" și „inversa unei matrice", deși acestea sînt necesare la rezolvarea sistemelor de ecuații liniare, pe care programa le pretinde. Astfel de cazuri se întîlnesc și în programa de geometrie elementară pentru clasa a IX-a, ca și în alte programe.

Am dori să ne referim și la o altă problemă. Este știut că o bună parte din elevi urmează liceul cu gîndul de a-și continua studiile în învățămîntul superior. Aceștia au în vedere în primul rînd faptul că vor avea de trecut un concurs de admitere și se pregătesc ca atare, în funcție de ceea ce și de felul cum știu ei că li se va cere. Or, impresia noastră este că, așa cum se desfășoară în prezent unele concursuri de admiterere în învățămîntul superior, ele nu sînt în măsură să determine un mod de a învăța care să dezvolte inteligența elevilor, capacitatea lor de a asimila și de a crea. De exemplu, nici programele de bacalaureat și nici cele ale concursurilor de admitere în învățămîntul superior nu prevăd demonstrații la geometria elementară, la analiza matematică și la geometria analitică, deși elevii, revăzînd întreaga materie, ar avea de abia acum posibilitatea să facă legături, asociații, sinteze — într-un cuvînt, să gîndească. De multe ori la bacalaureat sau la admiterea în învățămîntul superior abundă probleme de rutină, care solicită în primul rînd memoria.

Și pentru că tot analizăm modul de examinare, ne oprim și asupra modului de examinare la definitivat. Ni se pare de-a dreptul nepotrivit ca aici examinarea să se facă pe bază de bilete, din chestiuni înguste, limitate și care nu dau examinatorului posibilitatea să se edifice realmente asupra cunoștințelor candidatului, să sondeze concepția lui de ansamblu asupra obiectului pe care îl predă. Ne alăturăm părerii că ar fi mai potrivit ca acest examen să se desfășoare sub forma unui colocviu, oricum mai adecvat decît modul actual, școlăresc de examinare.

Prof. FILOFTEIA NICA
prof. FLOREA NELEA
Turnu Măgurele

★

Pentru mine este „tocilar" orice elev care reproduce o lecție fără să o înțeleagă (și aici îi includ și pe unii dintre elevii care obțin note mari sau foarte mari). Desigur că „toceala" are mai multe cauze. Eu mă voi rezuma aici numai la una, cred, destul de importantă : aceea a modului cum sînt examinați și notați elevii și studenții.

Nu am o experiență prea îndelungată la catedră, dar pot susține cu convingere că atît în școli cît și în facultăți, atunci cînd îi apreciază pe examinați, examinatorii pun accent îndeosebi pe cantitatea cunoștințelor și mai puțin pe calitatea lor. Aș da un exemplu din multele care îmi stau la îndemînă : o colegă de facultate a luat nota 10 la examenul de fonetică, la care avea de tratat subiectul „Clasificarea sunetelor limbii romîne". Într-o convorbire ulterioară cu ea am constatat faptul că nu înțelesese de ce b, p, m se numesc bilabiale, iar t, d, n — dentale adică a neglijat total explicația etimologică : bilabialele se articulează cu două buze, dentalele la dinți, ci s-a mulțumit, pur și simplu, să „buchisească" nomenclatura.

Întrebarea este : cum va proceda această studentă, azi profesoară, cu sutele de elevi pe care-i va instrui ? Răspunsul e simplu : majoritatea vor acumula cunoștințe, dar nu vor pătrunde în esența fenomenelor învățate. De aceea socot că și în licee și în facultăți subiectele examenelor ar trebui să fie mai aplicative, stimulînd în primul rînd gîndirea.

Prof. I. FUNERIU
Birchis jud. Arad

INFORMARE • DOCUMENTARE

„REVOLUŢIA MATEMATICILOR"

De ce s-a sfîrşit cu „matematica lui tătic" • Un bacalaureat din anul 1950 nu ştia mai mult decît Arhimede • Dacă progresul ştiinţific ar consta doar în sporirea volumului de cunoştinţe, el ar pune învăţămîntului o problemă insolubilă • Tinerei generaţii trebuie să i se arate ideile matematice în acţiune

Sub titlul general „Revoluţia matematicilor", un număr recent al revistei „Paris-Match" îşi propune să deschidă „unul din dosarele-cheie ale învăţămîntului modern". Lucrul pare insolit, căci revista respectivă nu se adresează unor specialişti, ci marelui public. Faptul că ea se ocupă totuşi — şi foarte pe larg — de o asemenea problemă demonstrează o dată mai mult uriaşa însemnătate pe care au dobîndit-o în viaţa secolului nostru matematicile ca atare, ca şi însemnătatea învăţămîntului matematicii, chemat nu numai să pregătească specialişti, ci şi să înarmeze întreaga generaţie tînără cu un instrument astăzi absolut indispensabil oricărui domeniu al activităţii umane.

Articolul cu care se deschide „dosarul", intitulat „S-a sfîrşit cu matematica lui tătic" şi semnat de Guillaume Hanoteau, începe cu o anecdotă. Acum cîţiva ani, povesteşte autorul, un elev de liceu care avea de rezolvat o problemă dificilă a cerut ajutorul tatălui său, absolvent fruntaş al politehnicii. Acesta, mulţumit că-şi poate etala cunoştinţele în faţa unei odrasle prea adesea lipsite de respect, s-a arătat gata să acorde ajutorul cerut. Dar nu i-a prins bine. Se aştepta să înfrunte polinoame sau locuri geometrice, dar i s-au pus în faţă „mulţimi", „aplicaţii injective" „aplicaţii surjective" — termeni barbari pentru o ureche ce se considera totuşi cît se poate de familiarizată cu limbajul matematic. Furios că este astfel înfrînt, acest părinte a scris deputatului său care, în plin parlament, l-a interpelat pe ministrul de atunci, Christian Fouchet, în legătură cu scandalul „matematicilor moderne".

Aceste matematici de avangardă, care au pătruns în învăţămîntul superior francez în 1952 şi în clasele speciale de matematică în 1956, au început să fie predate, în 1967, şi în învăţămîntul secundar de către unii profesori curajoşi, care o făceau pe propriul lor risc. Ulterior, cu toată intervenţia deputatului de acum patru ani, ele s-au generalizat în licee şi iată că în prezent abece-ul teoriei mulţimilor — teorie care constituie limbajul matematicilor moderne — a fost înscris şi în programa de învăţămînt a elevilor de 10 ani. Imaginaţiile se aprind din nou — spune G. Hanoteau; unii protestează cu tărie împotriva reformei învăţămîntului matematicii, considerînd că teoria mulţimilor, pe care o califică drept „suprarealistă", este inaccesibilă copiilor. În faţa acestor atacuri, apărătorii reformei se mulţumesc să zîmbească. Ei ştiu că, în realitate, modernizarea predării va aduce spre matematică şi pe acei tineri capabili pe care vechile programe îi abăteau de la ştiinţele exacte şi că, fără a avea pretenţia să facă din fiecare elev un Henri Poincaré, matematica modernă va abroga totuşi anomalia constînd în existenţa strălucitului elev al secţiei literare care nu numai că are nota zero la matematică, dar este chiar mîndru de ea.

Inovatorii — observă autorul articolului din „Paris-Match" — aduc însă învăţămîntului de pînă acum o acuzaţie şi mai gravă: îi reproşează că s-a lăsat cuprins de scleroză. Excelent în 1900, acest învăţămînt n-a mers înainte o dată cu timpul şi, după cît se pare, a fost invadat de celulita vechilor obiceiuri şi a falselor tradiţii. Iar această decădere se datoreşte faptului că matematica predată în licee şi universităţi n-a mai primit de mult sîngele proaspăt al matematicii vii, al matematicii cercetătorilor, al matematicii pe cale de a se crea. În legătură cu aceasta G. Hanoteau citează „teribilul bilanţ" stabilit în 1950, adică înaintea primelor reforme, de André Revuz, profesor la Facultatea de ştiinţe, în cartea sa „Matematica modernă, o matematică vie". După cum arăta bilanţul, un elev de şcoală primară nu ştia pe atunci mai multă matematică decît magii babilonieni care au trăit cu opt secole înaintea erei noastre; un bacalaureat nu ştia mai mult decît Arhimede, care a trăit cu trei secole înaintea erei noastre; un elev dintr-o clasă specială de matematică ştia mai puţin decît Euler, lumină a secolului al XVIII-lea, iar un licenţiat în ştiinţe mai puţin decît Karl Weierstrass [1]. Deci, chiar un student care a optat pentru matematici şi a obţinut licenţa nu ştia în 1950 nimic sau aproape nimic despre revoluţia care, la începutul secolului XX, a răsturnat lumea ştiinţelor exacte şi a adus triumful matematicilor moderne.

După ce trece în revistă evoluţia matematicilor, începînd cu sfîrşitul secolului al XVII-lea — cînd Newton şi Leibniz au descoperit calculul diferenţial şi calculul integral — şi sfîrşind cu faimoasa şcoală care şi-a luat numele imaginarului Nicolas Bourbaki [2], Guillaume Hanoteau revine, în încheierea articolului său, la problemele legate de modernizarea predării matematicii. El arată că studierea mulţimilor înainte de studierea geometriei şi a algebrei va da copiilor posibilitatea să înţeleagă de la început că acestea din urmă nu sînt jocuri gratuite, ci reprezintă, în forme diferite, o disciplină unitară, care decurge dintr-o obîrşie unică: mulţimile.

Unii — este de părere autorul articolului — vor striga: „Cum, acest monument de abstracţie să fie impus unor copii de 10 ani?". Liniştiţi-vă, le răspunde el. Mulţimile care li se predau copiilor de 10 ani nu sînt mulţimile încorsetate în axiome şi ameninţate de paradoxuri, pe care studenţii nu le abordează decît în ultimul an de universitate, ci aşa-numitele mulţimi „naive", pe care cercuri, săgeţi sau diagrame, adesea colorate, le fac accesibile intuiţiei şi cu care se operează conform regulilor celei mai elementare logici.

„Dosarul" deschis de „Paris-Match" cuprinde şi un articol al lui André Revuz, autorul „bilanţului" la care s-a referit mai sus G. Hanoteau. Profesor la Facultatea de ştiinţe din Paris şi director al cercetărilor legate de învăţămîntul matematicii, André Revuz explică cititorilor revistei de ce este necesară revoluţionarizarea predării disciplinelor acesteia.

Dacă progresul ştiinţific n-ar consta decît într-o simplă sporire a volumului cunoştinţelor — este de părere A. Revuz — el ar pune învăţămîntului o problemă insolubilă şi s-ar înăbuşi de la sine. În realitate, însă, acest progres nu este posibil decît dacă procedează în aceeaşi măsură nu numai la sporirea volumului cunoştinţelor, ci şi la restructurarea şi simplificarea lor. În toate domeniile — şi mai ales în matematică — progresul constă adesea în a şti să faci fără efort ceea ce predecesorii nu puteau face decît cu mari dificultăţi.

Încercînd să răspundă la întrebările *ce trebuie să se transmită tinerei generaţii şi cum trebuie să se transmită*, Revuz subliniază că, în condiţiile sporirii formidabile a volumului cunoştinţelor, devine clară imposibilitatea de a transmite totul. Dar această constatare, observă el, poate conduce la decizii cu urmări catastrofale. Prima din acestea ar fi să se dezvolte într-un asemenea grad specializarea, încît dialogul între specialişti să devină foarte dificil, dacă nu chiar irealizabil. S-ar ivi în acest chip un mare pericol de sterilizare. Tocmai pentru a combate acest pericol numeroase personalităţi se pronunţă în favoarea introducerii pluridisciplinarităţii. În al doilea rînd — observă autorul — există pericolul de a se rezerva adevărata formare unei elite, în timp ce masei tineretului i s-ar pune la dispoziţie numai reţete de valoare restrînsă, răpindu-i-se astfel orice posibilitate de a face faţă cerinţelor mereu în creştere ale lumii înconjurătoare. Acest pericol ar fi mortal pentru societate. Soluţia pe care o reclamă viitorul este, dimpotrivă, de a face din toţi copiii spirite libere, capabile de iniţiativă, de răspundere.

Toate acestea, consideră A. Revuz, cer învăţămîntului matematicii în primul rînd să *pună accentul pe ideile simple şi fecunde pe care umanitatea le-a degajat în mod progresiv în decursul istoriei sale* şi să nu stăruie asupra modurilor de gîndire lipsite de valoare. În aceasta constă tocmai conţinutul matematicii moderne. (De altfel Revuz, ca şi mulţi alţi specialişti, socoteşte că expresia „matematică modernă" este de ajuns de nepotrivită, întrucît ea îi face pe unii să uite că o serie de idei ale acestei matematici au aproape două secole de existenţă şi îi determină să creadă că se aruncă în bloc întreaga matematică clasică, atunci cînd aceasta este de fapt totalmente integrată în matematica modernă).

În al doilea rînd, crede autorul, se cere *să se dea o prioritate absolută gîndirii*. Înainte de a afla un rezultat matematic elevii trebuie să-l înţeleagă; mai mult, trebuie să-l fi dorit, trebuie să-şi fi pus întrebarea la care răspunde el. Aceasta nu înseamnă că rolul memoriei trebuie neglijat. Dimpotrivă: dezvoltarea gîndirii pregăteşte şi facilitează dezvoltarea memoriei. Aceasta nu înseamnă nici că trebuie neglijat rolul calculelor, indispensabile în matematică. Dar la ce serveşte să faci calcule ca un automat, dacă ignorezi atît sensul calculului însuşi, cît şi sensul rezultatelor sale? — se întreabă A. Revuz. A raţiona bine şi a calcula bine, susţine el, sînt activităţi foarte apropiate.

În sfîrşit, Revuz consideră necesar *să se selecţioneze, pentru a fi transmise elevilor, noţiunile matematice cu cea mai mare pondere*. Întrucît ideile şi metodele matematice pătrund în tot mai multe domenii, este cazul să li se prezinte *tuturor* tinerilor ideile ei cele mai simple, fundamentale, şi să li se arate cum intervin ele în situaţiile concrete cele mai variate. Învăţămîntul are datoria de a face cunoscute tinerei generaţii *ideile matematice în acţiune* şi de a o învăţa cum se procedează la *matematizarea unei situaţii concrete*.

Aceste trei direcţii — încheie autorul — sînt mai uşor de enunţat decît de aplicat. Nu există o baghetă magică care ar permite să se modifice totul într-o zi şi nu ne aflăm decît la începutul unui foarte îndelungat efort. Numai printr-o muncă plină de răbdare şi perseverenţă vom ajunge să dăm învăţămîntului matematicii — şi dincolo de el întregului învăţămînt — posibilitatea de a-şi juca pe deplin rolul în societatea contemporană.

[1] K. Weierstrass (1815—1897) — savant german, şeful unei strălucite şcoli de analişti care a întreprins revizuirea sistematică a diverselor sectoare ale analizei matematice.

[2] Nicolas Bourbaki — pseudonim adoptat în Franţa, în anul 1933, de un grup de savanţi ce doresc să-şi păstreze anonimatul. Opera lor, constînd pînă acum în 35 de volume, tinde să restructureze şi să unifice diferitele discipline ale matematicii.

Cu o planşetă, cu nişte cuie şi cu un elastic, elevii „reinventă" figurile elementare ale geometriei.

„Ghidul bibliotecilor din Republica Socialistă România"

Redactat de Valeriu Moldoveanu, Gh. Popescu şi Mircea Tomescu şi apărut în Editura enciclopedică română", Ghidul bibliotecilor din Republica Socialistă România este conceput ca un instrument de lucru necesar nu numai bibliotecarilor, ci şi tuturor acelora care apelează la serviciile bibliotecii.

Ghidul prezintă 1 200 de biblioteci de învăţămînt, publice, ştiinţifice, tehnice, economice etc., conţinînd bogate şi utile informaţii asupra acestora: denumirea bibliotecilor şi a instituţiilor tutelare, adrese, numere de telefon; condiţii de acces, lectură şi împrumut interbibliotecar; posibilităţi de documentare şi informare — colecţii de cărţi, periodice, precum şi alte publicaţii şi documente; cataloage, fişiere, bibliografii etc.; activităţi de informare ştiinţifică, tehnică, economică, pedagogică etc. — generală şi de specialitate — curentă şi retrospectivă; publicaţii proprii în domeniul informării ştiinţifice, tehnice, economice, pedagogice şi în alte domenii de activitate; posibilităţi de schimb intern şi internaţional de publicaţii, documente şi informaţii; posibilităţi de microfilmare, foto şi xerocopiere, multiplicare etc.

Pentru bibliotecile şcolilor şi ale instituţiilor de învăţămînt superior, pentru bibliotecile publice sindicale, tehnice, economice etc., „Ghidul bibliotecilor" va fi un instrument de un real folos, ajutîndu-le să cunoască atît cele mai importante colecţii de publicaţii şi documente existente în bibliotecile din ţara noastră, cît şi condiţiile de consultare a acestora. Totodată „Ghidul" constituie o lucrare strict necesară pentru procurarea cărţilor prin împrumutul interbibliotecar şi pentru satisfacerea cererilor de informare bibliografică a cadrelor didactice, a studenţilor şi elevilor.

Comenzile se vor trimite pe adresa: „Editura enciclopedică română. Bucureşti, Calea Victoriei nr. 126, Sectorul I.

CONSERVATORUL „GHEORGHE DIMA" - CLUJ

ANUNŢĂ

scoaterea la concurs a următorului post:

FACULTATEA DE COMPOZIŢIE ŞI MUZICOLOGIE

1 asistent la catedra IV — Istoria muzicii, Folclor, Limbi moderne, disciplina: Limba franceză, poz. 13

Candidaţii la concurs vor depune la rectoratul Conservatorului de Muzică „Gheorghe Dima", str. 23 August nr. 25, în termen de 15 zile de la publicarea acestui anunţ, cererea de înscriere, la care vor anexa, în dublu exemplar actele prevăzute de Legea nr. 6, privind Statutul personalului didactic din Republica Socialistă România, publicată în Buletinul Oficial, partea I nr. 33 din 15 martie 1969, şi de instrucţiunile Ministerului Învăţămîntului nr. 84539/1969.

Concursul se va ţine la sediul Conservatorului din Cluj, str. 23 August nr. 25, în termen de 30 de zile de la publicarea acestui anunţ.

Termenul de înscriere la concurs se socoteşte de la data publicării concursului în Buletinul Oficial.

INSTITUTUL PEDAGOGIC DE 3 ANI TÎRGU-MUREŞ

ANUNŢĂ

scoaterea la concurs a următorului post:

FACULTATEA DE FIZICĂ-CHIMIE

1 post de lector, la disciplina chimie organică, de la catedra de chimie, poziţia 6.

Candidaţii la concurs vor înainta la rectoratul Institutului pedagogic de 3 ani Tîrgu-Mureş, str. Nicolae Iorga nr. 1 în termen de 30 de zile de la publicarea acestui anunţ în Buletinul Oficial, o cerere de înscriere, la care se vor anexa, în dublu exemplar, actele prevăzute de Legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic din R.S.R. publicată în Buletinul Oficial, Partea I, nr. 33 din 15 martie 1969 şi de instrucţiunile Ministerului Învăţămîntului nr. 84539/1969.

Concursul se va ţine în termen de 3 luni de la data publicării acestui anunţ.

INSTITUTUL PEDAGOGIC DE 3 ANI TÎRGU-MUREŞ

ANUNŢĂ

scoaterea la concurs a următoarelor posturi:

FACULTATEA DE FILOLOGIE

— Asistent la catedra de limbă şi literatură română, disciplina istoria literaturii universale, poz. 13.

FACULTATEA DE FIZICĂ-CHIMIE

— Asistent la catedra de chimie, disciplina chimie anorganică şi analitică, poz. 10.

— Asistent la catedra de chimie, disciplinele chimie organică; industrii chimice, poz. 11.

— Asistent la catedra de chimie, disciplinele chimie fizică; mijloace audio-vizuale, poz. 12.

FACULTATEA DE EDUCAŢIE FIZICĂ

— Asistent la catedra de educaţie fizică, disciplinele handbal fete; judo, poz. 8.

Candidaţii la concurs vor înainta la rectoratul Institutului pedagogic de 3 ani din Tîrgu-Mureş, str. Nicolae Iorga nr. 1, în termen de 15 zile de la data publicării acestui anunţ în Buletinul Oficial, o cerere de înscriere la care se vor anexa actele prevăzute de Legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic din R.S.R. publicată în Buletinul Oficial, Partea I nr. 33 din 15 martie 1969 şi de instrucţiunile Ministerului Învăţămîntului nr. 84539/1969. Concursul va avea loc la sediul Institutului pedagogic de 3 ani din Tg. Mureş, în termen de 15 zile de la expirarea termenului de înscriere la concurs.

Nu irosiţi timpul liber!

COOP

Fără efort, fără pierdere de timp.

Printr-o simplă carte poştală adresată secţiei „Cartea prin poştă" a cooperaţiei de consum — str. Sergent Nuţu Ion, nr. 8—12, sector VI, Bucureşti.

Puteţi primi la domiciliu prin colet poştal:

Al. Rosetti — B. Cazacu	— Istoria limbii române, vol. I, limba latină, lei 28
Al. Rosetti — B. Cazacu	— Istoria limbii române, vol. II, limba română sec. V—VIII, lei 30
Gh. Bulgăr	— Problemele limbii literare în concepţia scriitorilor străini, lei 18,40
G. Călinescu	— Scriitori străini, lei 22,50
C. Dobrogeanu Gherea	— Studii critice, lei 21,50
Gh. Dumitrescu	— Metode şi tehnici matematice în pedagogie, lei 6
• • •	— Metodica predării limbii române în şcoala generală, lei 12,30
• • •	— Metodica predării geografiei în şcoala generală, lei 8,30
• • •	— Metodica predării fizicii în şcoala generală, lei 10,20
• • •	— Metodica predării chimiei în şcoala generală, lei 7,75
• • •	— Metodica predării limbii engleze în şcoala generală, lei 7,70
• • •	— Metodica predării geometriei în şcoala generală, lei 7,35
Holinger A.	— Metodica predării algebrei în şcoala generală, lei 11,40

Plata se face la primirea coletului

ANUNŢ

Absolvenţii Şcolii normale „C. Negri" din Galaţi, seria 1930, sînt anunţaţi că întîlnirea colegială de 40 de ani de la absolvire va avea loc la 2 iulie 1970 în localul liceului pedagogic din Galaţi.

Detalii de la Pascal Petru, strada Grădina Veche 40, Galaţi.

REPERE PENTRU ORIENTAREA ELEVILOR

Ultima etapă a anului şcolar capătă o semnificaţie deosebită pentru elevii claselor terminale ale şcolii generale şi liceului, întrucît este etapa cristalizării opţiunilor, rezultat firesc al unei lungi şi complexe activităţi în domeniul orientării şcolare şi profesionale.

Răspunzînd sugestiilor făcute de mulţi profesori şi dorind să-i ajutăm în informarea mai largă a elevilor şi părinţilor, începem cu numărul de faţă publicarea unor date privind diferite şcoli şi profesiuni. Diriginţii şi profesorii vor putea folosi acest material în munca lor de fiecare zi destinată popularizării domeniilor în care este nevoie de cadre şi formelor de învăţămînt ce realizează pregătirea acestora.

Constructor — un titlu de mare prestigiu

Constelaţia marilor şantiere de construcţii care cuprinde întreaga Românie socialistă este astăzi mîndria întregului popor. O muncă bogată în satisfacţii, împlinită prin minunate realizări este hărăzită celor care poartă cu mîndrie titlul de constructor — un titlu de mare prestigiu şi de înaltă răspundere.

De pe băncile şcolilor, din rîndul elevilor de azi se recrutează pentru mîine noile contingente de constructori. Absolvenţii şcolilor generale se pot pregăti pentru a deveni constructori fie în cadrul liceelor de specialitate, fie în cadrul şcolilor profesionale.

Liceele industriale de construcţii pregătesc cadre medii în specialităţile: construcţii civile şi industriale, instalaţii pentru construcţii şi materiale de construcţii. În munca lor viitoare absolvenţii pregătiţi în specialităţile construcţii civile şi industriale şi instalaţii pentru construcţii vor fi ajutoare de nădejde ale inginerilor şi arhitecţilor, lucrînd pe şantiere, în întreprinderile de construcţii-montaj, în institutele de proiectare, la D.S.A.P.C., precum şi în diverse alte întreprinderi industriale, fabrici, uzine etc. Ei vor efectua calcule şi desene, măsurători, devize, determinări de laborator, lucrări legate de aprovizionarea cu materiale şi utilaje, de controlul calităţii, de planificarea, organizarea şi normarea muncii etc. Absolvenţii pregătiţi în specialitatea materiale de construcţii vor lucra în cadrul industriei producătoare de materiale de construcţii unde vor executa, la nivelul pregătirii lor, lucrări legate de conducerea, analiza şi perfecţionarea proceselor tehnologice, în scopul ridicării eficienţei lor tehnico-economice.

Pentru a îndeplini cu competenţă importantele sarcini ce le revin în producţie după terminarea studiilor, elevii primesc în liceul industrial de construcţii o bogată cultură generală şi temeinice cunoştinţe teoretice şi practice de specialitate. Cunoştinţele dobîndite în şcoală şi în cadrul instruirii practice în producţie le vor da posibilitatea să contribuie efectiv la realizarea volumului în continuă creştere de construcţii industriale şi agricole, de locuinţe, de construcţii social-culturale, de lucrări edilitare etc.

Iată **reţeaua liceelor industriale de construcţii** care poate fi recomandată de diriginţi şi profesori elevilor lor:

Bacău, str. Eliberării nr. 18, tel. 1.22.37, cu specialităţile: construcţii civile şi industriale; instalaţii pentru construcţii.

Oradea, str. K. Marx nr. 33, tel. 1.62.91, cu specialităţile: construcţii civile şi industriale; instalaţii pentru construcţii; materiale de construcţii; drumuri şi poduri.

Cluj, str. Soporului, tel. 2.19.50, cu specialităţile: construcţii civile şi industriale; instalaţii pentru construcţii; materiale de construcţii.

Constanţa, str. Tomis, nr. 153, cu specialităţile: construcţii civile şi industriale, instalaţii pentru construcţii.

Sf. Gheorghe, Piaţa Libertăţii nr. 13, tel. 548, cu specialităţile: construcţii civile şi industriale; instalaţii pentru construcţii.

Craiova, str. Brazda lui Novac, nr. 115 bis, cu specialitatea construcţii civile şi industriale.

Deva, str. Minierului, nr. 30, tel. 1.33.75, cu specialitatea construcţii civile şi industriale.

Iaşi, str. Sărăriei nr. 189, tel. 1.27.66, cu specialităţile: construcţii civile şi industriale; instalaţii pentru construcţii; drumuri şi poduri.

Baia Mare, str. Progresului nr 38, cu specialităţile: construcţii civile şi industriale, instalaţii pentru construcţii, drumuri şi poduri.

Tîrgu Mureş, str. Victor Babeş, nr. 11, tel. 77.59, cu specialitatea construcţii civile şi industriale.

Zalău, str. Pieţei nr. 1, tel. 307, cu specialităţile: construcţii civile şi industriale; instalaţii pentru construcţii.

Timişoara, str. Gh. Lazăr, nr. 20, tel. 2.15.17, cu specialităţile: construcţii civile şi industriale; instalaţii pentru construcţii; materiale de construcţii.

Bucureşti, b-dul Leontin Sălăjan, nr. 12, tel. 22.39.02, cu specialităţile: construcţii civile şi industriale; instalaţii pentru construcţii.

Prin **şcolile profesionale de construcţii**, absolvenţii şcolilor generale se pregătesc pentru a deveni muncitori calificaţi într-o gamă foarte largă de meserii: zidari, dulgheri, tîmplari construcţii, instalatori, lăcătuşi pentru construcţii, mozaicari, faianţari etc. După ce vor primi în cadrul şcolilor o bună pregătire teoretică şi practică, ei vor lucra pe marile şantiere de construcţie, în întreprinderi, uzine etc.

Şcoli profesionale care pregătesc muncitori calificaţi în domeniul construcţiilor funcţionează în localităţile Alba-Iulia, Arad, Piteşti, Bacău, Oradea, Beiuş, Bistriţa, Botoşani, Săcele, Braşov, Brăila, Buzău, Reşiţa, Dej, Cluj, Constanţa, Sf. Gheorghe, Fieni, Craiova, Galaţi, Tîrgu Jiu, Gheorghieni, Odorheiul Secuiesc, Deva, Iaşi, Giurgiu, Urziceni, Baia Mare, Tîrgu-Mureş, Ploieşti, Satu-Mare, Simleul Silvaniei, Sibiu, Fălticeni, Cîmpulung Moldovenesc, Suceava, Alexandria, Timişoara, Tulcea, Bucureşti.

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: Bucureşti, Piaţa Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi la difuzorii de presă.

Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii

40.132